

DRAUGAS

PERIODICALS
October 17, 2002
Vol. LXXX

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

KETVIRTADIENIS - THURSDAY, SPALIO - OCTOBER 17, 2002

370 P1 GRATIS
THE LIBRARY OF CONGRESS
EUROPEAN READING ROOM
SERIALS DIVISION
WASHINGTON
DC 20540-4830

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 10-16-02

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

Nr. 200
Kaina 50 c.

Šlame numeryje:

Lietuviškų telkinių žinios: Baltijos šventė Omahoje; vasara St. Petersburgėje visada palieka kokią pėdsaką. 2 psl.

Danutė Bindokienė: kas atsitiktų, jeigu paaiškėtų, jog JAV senatorius ar Kongreso narys nėra JAV pilietis? genocido sąvoka ir lietuvių tautos istorija. 3 psl.

Manęs negąsdina, kad čia nesėdi daugiau jaunų, nors gaila, kad prieš 20 metų nebuvo pagaltota apie jaunų vadovų auginimą, – sako Saulius Anušis. 4 psl.

Spalio 26-27 d. BALFas kviečia į XXV seimą; Bronius Nainys rašo, kad Čikagos apylinkėse rengiama gintaro paroda-pardavimas. 6 psl.

Sportas

* Pasaulio jaunimo (iki 23 metų) čempionas Lietuvos dviratininkas Tomas Vaitkus 50-osiose dviejų ratų lenktynėse „Coppa del Mobili“ Italijoje užėmė II vietą.

* Lietuvos jaunių (iki 19 metų) futbolo rinktinė triuškinama pergale 5:0 prieš Armėnijos bendraamžius trečiadienį užbaigė Vilniuje vykusį Europos čempionato atrankos turnyrą.

* Vilniaus „Lietuvos ryto“ krepšininkai antradienį namie Čempionų taurės varžybų D grupės rungtynėse 107:70 įveikė „Kyiv“ (Ukraina) komandą. Tai jau trečia iš eilės „Lietuvos ryto“ pergalė turnyro Šiaurės konferencijoje.

Naujausios žinios

* Seimo komitetas prašo kultūros ministrę nesukubinti Signatarų namų reorganizavimo.

* Lietuvos karo medikų būrys Afganistane mažas, bet „kietas“.

* Biudžeto komitetas siūlo kitamet skirti mažiau lėšų rinkimams ir referendumams organizuoti.

* Nuo kitų metų pagerės telekomunikacijų įrenginių importo į Lietuvą sąlygos.

Lietuvą siūloma padalinti į keturis regionus

Grupė įvairioms Seimo frakcijoms priklausančių parlamentarų siūlo pakeisti dabartinį Lietuvos administracinį padalinimą panaikinant apskritis ir įteisinant keturis istoriškai ir etniškai susiformavusius regionus – Aukštaitiją, Dzūkiją, Suvalkiją ir Žemaitiją. Be to, siūloma įvesti ir Mažosios Lietuvos subregioną, kuris apimtų kai kurias pietvakarių savivaldybes.

Tokias Lietuvos teritorijos administracinių vienetų ir jų ribų įstatymo pataisas pateikė parlamentarai Egidijus Skarbalius, Eugenijus Maldėkis, Gediminas Jakavonis, Ramūnas Karbauskis, Edvardas Karečka, Jonas Lioginas, Mykolas Proneckus ir Saulius Lapėnas.

Jie teigia, jog taip siekiama užtikrinti Lietuvos regionų vystymą bei lietuvių tautos tapatybės ir kultūros išsaugojimą integracijos į Europos Sąjungą bei globalizacijos sąlygomis.

Jie mano, jog dabartinis Lietuvos suskirstymas į apskritis yra dirbtinis ir neatitinka istoriškai bei etniškai susiformavusių žemių Aukštaitijos, Dzūkijos, Suvalkijos, Žemaitijos ribų.

JAV prezidento vizitui skirti pinigai – „geriems darbams“

Vilnius, spalio 16 d. (BNS) – Lapkričio pabaigoje numatomam JAV prezidento George W. Bush vizitui į Vilnių parengti Lietuvos vyriausybė skyrė daugiau kaip milijoną litų.

Sprendimą skirti 1,082 mln. litų iš Privatizavimo fondo ministrų kabinetas priėmė posėdyje trečiadienį. Už šias lėšas Vidaus reikalų ministerija turės parengti pasirošimo vizitui ir saugumo užtikrinimo programą, kurią taip pat tvirtins vyriausybė.

Kaip sakė finansų ministras Dalia Grybauskaitė, visi pinigai bus „įdėti į gerus dalykus“. Kadangi pagrindiniai vizito susitikimai vyks miesto Rotušėje, ji, pasak ministrės, turi būti pritaikyta saugumo reikalavimams, įrengtas tinkamas vidaus ir išorės apšvietimas, televizijos ir garso technika ir kt.

Iš vizitui paruošti skirtų lėšų šiek tiek daugiau nei 500,000 litų teks Vilniaus savivaldybei, 250,000 – policijai, apie 200,000 – Vadovybės apsaugos departamentui, 50,000 – priešgaisrinei apsaugai.

Ministrė informavo, kad prie šio klausimo teks grįžti kitą savaitę, nes jau yra papildomų paraiškų iš policijos, dar jų ateis iš kitų žinybų. „Reikės dar kartą įdėmiai žiūrėti, tačiau čia šaltinis bus tik valstybės rezervas“, sakė D. Grybauskaitė. Kiek tiksliai reikės papildomų lėšų, ministrė pasakyti negalėjo, tačiau ji užtikrino, kad tai nebus daugiau nei

Antradienį bendrovių „Klaipėdos nafta“ buvo pakrautas iki šiol didžiausias pagal tonazą kada nors į Klaipėdos uostą atplaukęs tanklaivis. Maksimali daugiau nei 250 metrų ilgio ir 44 metrų pločio laivo talpa siekia 112,200 tonų. Tanklaivio grmzlė – 14,6 metro, todėl jis uostamiestyje visiškai negali būti pakrautas, mat kitaip nusestų ant dugno. Su Maršalo salų veliava plaukiojantis laivas „Overseas Josefa Camejo“ buvo pripildytas 71,100 tonų mazuto. Tokio dydžio ir gramzdos laivai į Klaipėdos uostą anksčiau neatplaukdavo, nes jiems paprasčiausiai nebūtų pakakę gylis. Kliūčių neliko nuo rugsejo vidurio, kai iki 14 metrų buvo išgiltintos bendrovės „Klaipėdos nafta“ naudojamos krantinės. Dideles talpas tanklaiviai pasaulyje yra populiariausi, mat gabenant didesnę kiekį krovinių, mažėja išlaidos už jų transportavimą. Dideli laivai pelningi ir uostui. Dvi dienas Klaipėdoje stovėjusio „Overseas Josefa Camejo“ uosto mokesčiai sieks apie 300,000 litų.

Romando Zubrio (ELTA) nuotr.

Vyriausybė delsia tvirtinti „Gazprom“ „Lietuvos dujų“ pirkėju

Vilnius, spalio 16 d. (BNS) – Vyriausybė bando spausti Rusijos dujų susivienijimą „Gazprom“, kad šis pagerintų savo pasiūlymus dėl bendrovės „Lietuvos dujos“ privatizavimo. Kol rusai nenušileidžia, „Gazprom“ delsia patvirtinti būsimą „Lietuvos dujų“ akcijų pirkėju.

„Gazprom“ už 34 proc. „Lietuvos dujų“ akcijų pasiūlė sumokėti 80 mln. litų, o pradinė kaina, oficialiai nepatvirtintomis žiniomis, yra 116 mln. litų.

Neoficialiomis žiniomis, nepaisant paties premjero Algirdo Brazausko pastangų sušvelninti rusų nuostatą, „Gaz-

prom“, regis, nelinkęs nusileisti ir keisti savo pasiūlymus, nebent labai nežymiai. Apie kainos didinimą Rusijos susivienijimas nenori ir girdėti, nes esą pradžioje jis svarstė galimybę pasiūlyti tik 46 mln. litų.

„Gazprom“ atstovai Lietuvoje

Nukelta į 5 psl.

Sudarytas ekologiška pavojaus objektų sąrašas

Ignalinos atominė elektrinė (IAE) ir dar beveik 150 įmonių, cheminių medžiagų sandėlių, atliekų aikštelių ir kitų objektų įtraukti į Aplinkos ministerijos sudarytą ekologinių požymių pavojingų objektų sąrašą.

IAE įtraukta į ypą pavojingų objektų grupę, kuriai taip pat priskirtos akcinės bendrovės „Achema“, fosforo trąšas gaminanti bendrovė „Lifosa“, „Klaipėdos nafta“, „Akmenės cementas“, „Mažeikių elektrinė“, Lietuvos elektrinė, magistraliniai naftotiekio ir dujotiekio vamzdžiai, „Mažeikių naftos“ Būtinųjų teritorijų, senų pesticidų sandėliai. Sąraše daugiau kaip penkiasdešimt objektų.

(BNS)

Prezidentas paskyrė naują Lietuvos ambasadorę Kanadoje

Ja tapo Sigutė Jakštonytė. Darbą Kanadoje S. Jakštonytė pradės spalio 21 d. Prezidentas jai suteikė nepaprastosios pasiuntinės ir įgaliotosios ministrės diplomatinę rangą. Iki šiol S. Jakštonytė vadovavo URM Teisės ir tarptautinių sutarčių departamentui.

(BNS)

Lietuviai užplūdo legalų darbą siūlančią Airiją

Vilnius, spalio 16 d. (BNS) – Airijai prieš 6 metus panaikinus vizų režimą su Lietuva ir sudarius palankias sąlygas legaliai įsidarbinti užsieniečiams, į valstybę plūstelių darbo ieškančių lietuvių banga, tačiau bet kokia kaina užsidirbti siekiantys tautiečiai neretai tampa ir išnaudojimo aukomis.

Kaip rašo dienraštis „Res-

publika“, Airijos verslo, darbo ir įdarbinimo departamento duomenimis, Airijoje europiečiams iš Rytų per metus išduodama daugiau nei 17,000 darbų leidimų. Lietuviai pagal skaičių yra antri. Vien šiemet net 2,866 lietuviams leista dirbti Airijoje. Atmeti tik 102 prašymai.

Verslo, darbo ir įdarbinimo departamento direktorius

neabejoja, kad yra ir nelegalių darbininkų, tačiau nemano, jog jų gali būti daug. Pareigūno teigimu, Airijoje labai lengva gauti darbą, nesudėtinga jį pakeisti ar pratęsti leidimą, o įdarbinimo taisyklės laikomos liberaliausiomis Europoje.

Airijoje dirbantys lietuviai teigė, jog darbo šioje valstybėje daug, tačiau brangus pragyvenimas.

kuri turėjo išvesti į orbitą tarptautinį palydovą „Foton-M“, zuvo 21 metų eilinis Ivan Marčėna, dar 8 žmonės patyrė įvairaus sunkumo sužeidimų. Starto aikštelė sugriaupta. Nepilotuojama 300 tonų nešančioji raketa „Sojuz-U“ sprogo po paleidimo 29-tą skrydžio sekundę. „Sojuz-U“ raketa yra laikoma vienu saugiausių Rusijos kosminių aparatų. Valstybinė komisija pradėjo tirti avarijos priežastis. Pasak Skrydžio centro atstovo, raketa sprogo dėl vakiojo gedimo.

AUSTRALIJA

Sydney. Australija trečiadienį paskelbė apie 2 mln. dol. premiją už informaciją, kuri padėtų sulaukyti ir apkalinti sprogdinimo Bali saloje organizatorius ir vykdytojus. Pasak generalinio prokuroro Daryl Williams, šia premija siekiama padrausinti žmones, turinčius informacijos apie sprogdinimą, per kurį zuvo maždaug 30 Australijos piliečių.

RUSIJA

Plesceckas, Archangelsko sritis. Per avariją iš Rusijos Arkties Plescecko kosmodromo antradienį paleidžiant nešančiąją raketa „Sojuz-U“.

IRAKAS

Bagdadas. Irako tauta per referendumą 100 procentų pritarė, kad prezidentas Saddam Hussein būtų perrinktas naujai septynerių metų kadencijai, rodo trečiadienį paskelbti oficialūs referendumo rezultatai. Pats Bagdadas vertina šiuos rezultatus kaip išsūki JAV prezidentui George W. Bush, kuris siekia pakeisti 23 metus valdancio Irako prezidento Saddam Hussein režimą.

JAV

Vašingtonas. JAV kariškiai antradienį sutiko prisidėti prie Vašingtono ir jo apylinkės terorizmo šalinimo operacijos, o policija pranešė, kad, tirdama naujausią nužudymą, rado įrodymų, galbūt padėsiančių suvesti paslaptį žudiką. Gynybos sekretorius Donald Rumsfeld sutiko skirti kariškių žvalgybos lėktuvą, kuris padės ieškoti snajpero, Vašingtone ir jo apylinkėse sovusio į 11 žmonių. 9 žmonės zuvo, du buvo sunkiai sužeisti. XIX amžiuje priimtas įstatymas „Posse Comitatus“ draudžia JAV kariškiams valstybės viduje atlikti policijos užduotis, tačiau leidžia imtis pagalbinio vaidmens.

Vašingtonas. Po kruvino sprogdinimo Bali kurorte Indonezija nebegali ilgiau apsimetinėti, kad joje neveikia teroristinės grupuotės, antradienį pareiškė JAV valstybės sekretorius Colin Powell. „Jos egzistuoja visur, kur yra jų veikla palankios sąlygos, kur tokios teroristinės organizacijos gali klestėti, todėl kur jos bebūtų, mes turime jas persekioti“, sakė C. Powell. Pasak jo, spalio 12 d. sprogdinimas Bali saloje, per kurį zuvo daugiau nei 180 žmonių, dauguma jų – užsieniečiai, turėjo „išblaivyti“ Indonezijos vadovus. „Aš tikiuosi, kad tai privers Indoneziją pasiryžti kovai su šia grėsme“, sakė jis.

INDONEZIJA

Jakarta. Išpuolis Indonezijos Balio saloje buvo įvykdytas panaudojant automobilį, i kurio stogo konstrukcijas buvo prikimšta platinės sprogiosios medžiagos „C4“, trečiadienį pranešė Indonezijos policijos atstovas spaudai. Tai pirmas valstybinių tarnybų patvirtinimas, kad sprogdinimui buvo panaudotas auto-

LIETUVIŲ TELKINIAI

JUBILIEJINĖ ŠVENTĖ IR ATSISVEIKINIMAS

Vasara St. Petersburgo lietuvių telkinyje palieka savo žymę. Dalis telkinio narių išvyksta į Lietuvą, pas gimines, draugus, išsibarstydami po daugelį šiaurinių valstijų. Renginių sumažėja, daug tuščių vietų sekmadieninių pietų suejimuose. Tačiau dar nemaža dalis narių lieka, sąžiningai dalyvauja šv. Mišiose ir sekmadieniniuose pietuose. Rugsejo 22-ji sutraukė pasigerėtinai daug svečių paminėti lietuvių šv. Kazimiero misijos 25-tąjį jubiliejų.

Šv. Kazimiero misija St. Petersburgo yra unikali savo struktūra, bendravimu su vietine parapija ir broliais pranciškoniais. Ji buvo įsteigta didelių pastangų ir lietuviško užsispyrimo dėka, pradžioje susilaukiant pasipriešinimo iš diecezijų ir vyskupo, kuris savo pirminiame laiške gana griežtai siūlė nusteigti etnines misijas, bet atskiriams tikintiesiems jungtis į gyvenamosios vietos parapijas. Šiuo metu misija veikia kaip atskira lietuviška parapija su visomis teisėmis, vietinės parapijos ribose. Viskas pravedama lietuvių kalba. Moka nuomą už bažnyčios patalpų naudojimą, išlaiko dvasininką, remiantis diecezijų nustatytomis taisyklėmis, renka aukas ir atsiskaitymus bei išmokas koordinuoja su diecezijų finansų skyriumi.

Jubiliejinė šventė prasidėjo šv. Mišiomis, šv. Vardo bažnyčioje ir buvo tęsiama Lietuvių klube. Iškilmingų Mišių metu giedojo L. Sodeikos vadovaujamas vyrų „Dainos“ vienetas. Lietuvių klubo salėje prie specialiai paruoštų stalų buvo pakviesti visi šv. Kazimiero misijos komiteto nariai, maldų skaitytojai, aukų rinkėjai ir kiti, kurie vienu ar kitu būdu prisidėjo prie misijos darbo.

Po pietų klubo pirmininkė Loretą Kynienę pakvietė šv. Kazimiero misijos komiteto pirmininkė Viliū Juška praveisti minėjimą. Jis dėkojo už gausų dalyvavimą, pasidžiaugė gaunama parama ir, žvelgdamas į ateitį, pastebėjo, kad, jei tikintieji ir toliau remis misijos veiklą, ji išsilaikys dar ilgus metus. Taip pat tikisi, kad broliai pranciškoniai neapleis mūsų misijos. Po to pirmininkas supažindino svečius su kiekvienu, sėdintį prie garbės stalo, ir pakvietė Praną Petrąitį, buvusį ilgąmetį misijos pirmininką, supažindinti svečius su misijos steigimo pradžia, turėtomis kliūtėmis bei vargais.

P. Petrąitis nuosekliai išdėstė visą šv. Kazimiero misijos steigimo eigą. Pradžioje atvykstantys lietuviai rinkdavosi katalikų bažnyčia arčiau savo gyvenamosios vietos. Pavyzdžiui: gyvenantys Gulfport, rinkosi šv. Vardo, St. Pete Beach rajone apsigyvenę lankėsi šv. Jono bažnyčioje. Kiti kitur. Broliams pranciškionams nutarus St. Petersburg Beach vietoje nusipirkti namus ir vėliau įteigus nedidelę kopytelę, dalis lietuvių dažniau pradėjo rinktis pamaldų metu. Jau 1976 metais pasirodė, kad ši kopytelė negali sutalpinti visų atvykusiųjų ir pribrendo reikalus turėti didesnes patalpas ir, jei įmanoma, nuosavą bažnyčia. Buvo kalbėta su šv. Vardo bažnyčios klebonu kun. Frank Goodman, kuris buvo labai palankus lietuviams. Tuo laiku pranciškonių namus admi-

nistravęs brolis kun. Tadas Degutis, OFM, parašė laišką vyskupui su prašymu leisti lietuviams aukoti atskiras šv. Mišias lietuvių kalba šv. Vardo bažnyčioje. Vyskupas Charles E. McLaughlin gana nedraugiškam laiške sutiko leisti turistų sezono metu (nuo lapkričio iki gegužės mėn.) aukoti Mišias lietuvių kalba kas savaitę, o kitu laiku tik kartą į mėnesį, ir patarė tikintiesiems kuo greičiau jungtis į vietines angliškas parapijas. Šis laiškas iš vyskupo nepatenkino lietuvių troškimo ir siekių. Jau 1977 metų gegužės mėn. įvyko svarbus susirinkimas, dalyvaujant pranciškonių provincijolui kun. J. Gailiui, OFM, kun. A. Andriukui, OFM, prel. J. Balkūnui ir katalikų organizacijos nariams: K. Kleivai, dr. J. Petrikui, A. Peleskiui, R. Plepieniui ir B. Urboniui. Buvo nutarta: paruošti šv. Kazimiero misijos statutą, sukviesti veikiančių organizacijų atstovus, paruošti sąrašą asmenų, sutinkančių prisijungti prie misijos. Pradėta veikti keliais frontais. Kun. J. Degutis, OFM, kreipėsi į prel. L. Tulabą Vatikane, popiežiškos Emigracijos komisijos narį, prašydamas pritarimo ir paramos. Prel. L. Tulaba kreipėsi į arkivyskupą E. Clarizio, komisijos pirmininką, kuris parašė laišką St. Petersburgo diecezijos vyskupui Charles McLaughlin, prašydamas jo respektuoti šv. Sosto patvarkymą. Komitetas, vadovaujamas Kazio Kleivos, iš savo pusės susitiko su kun. Frank Goodman, šv. Vardo bažnyčios klebonu, paruošė planą, kaip šv. Kazimiero misija galėtų veikti šv. Vardo parapijos ribose. Klebonas kun. Goodman taip pat parašė lietuvių siekius remiantį laišką vyskupui. Netrukus komiteto branduolys, susidedantis iš K. Kleivos, dr. Juozo Petrąio ir Onos Galvydienės, parašė gana argumentuotą laišką vyskupui, kuriame pastebima, kad lietuviškoji bendruomenė yra suskilusi dėl religinių patarnavimų, kad esama stiprių balsų, rekomenduojančių steigti tautinę katalikų organizaciją, atsiribojant nuo Romos katalikų, tad vyskupas į tai turi atkreipti ypatingą dėmesį, kad kilusios problemos būtų išlygintos visiems priimtina, teigiama linkme.

Pagaliam, rugpjūčio 16 dieną, vysk. Charles McLaughlin, sušaukė susirinkimą, pakviestas lietuvių komiteto narius, kun. F. Goodman, kun. J. Degutį, OFM, ir savo kanceliarijos vadovus. Po ilgesnio pasikalbėjimo, vyskupas pareiškė, kad sutinka leisti turėti lietuvių kalba pamaldas, ne tik sekmadieniais, bet ir kitu metu, jei lietuviai pageidautų. Kas link kitų smulkmenų ir finansinės atsakomybės, patarė derinti su jo kanceliarija ir šv. Vardo bažnyčios klebonu. Tad šv. Kazimiero misija, pagal lietuvių norus ir pageidavimus buvo įkurta 1977 metais, rugpjūčio 16 d. Vėliau iš prel. L. Tulabos gauto laiško paaiškėjo, kad vyskupo nuomonės pakeitimui dėl lietuvių misijos didelės įtakos turėjo Emigracijos komisijos pirmininko arkivysk. E. Clarizio laiškas iš Vatikano.

Misija įsteigta ir patvirtinta. Ji kartu yra apdėta mokesčiais ir specialiomis rinkliavomis, kaip ir kiekviena

Grupe St. Petersburg, FL, šv. Kazimiero misijos narių, išleidžiant dvasios vadovą, br. kun. Antaną Grabnicką, OFM. Iš kairės: Vilijus Juška, kun. dr. Matas Čyvas, Monika Andrejauskienė, Aldona Šulaitienė, br. kun. A. Grabnickas, Irena Šilkaitienė, Metys Šilkaitis.

Juozo Šulaičio nuotr.

St. Petersburg, FL, šv. Kazimiero misijos 25 metų sukakties paminėjime (iš kairės): buvęs misijos pirm. Pranas Petrąitis, klubo pirm. Loretą Kynienė, misijos vadovas kun. Antanas Grabnickas, OFM, misijos izd. Aurelija Robertson, kun. dr. Matas Čyvas, misijos pirm. Vilijus Juška.

Juozo Šulaičio nuotr.

parapija. Metams einant, tie mokesčiai didėja, tačiau iki šiol gaunamos aukos patenkinamai susidariusias išlaidas su truputi atsarginio kapitalo ateitį.

Per paskutiniuosius 25 metus misijos dvasios vadais buvo: kun. Tadas Degutis, OFM, kun. Kęstutis Butkus, OFM, kun. Vytautas Zakaras, OFM (jam talkino brolis Petras Gaidys, OFM, ir kun. Petras Banūnas, OFM), kun. Vytautas Balčiūnas, OFM, kun. Steponas Ropolas, OFM, ir paskutinis — brolis kun. Antanas Grabnickas, OFM. Nuo 1988 m. misijai talkininkauja kun. dr. Matas Čyvas. Anksčiau yra talkininkavę kunigai pensininkai: prelatas J. Balkūnas, kun. V. Dabušis, kun. J. Gasiūnas ir kun. dr. Kirkilas.

Misijos komiteto pirmininkai buvo: K. Kleiva, V. Kriaučiūnas, A. Gudonis, K. Jurgėla, Pr. Petrąitis. Dabartinį Misijos komitetą sudaro: V. Juška — pirm.; P. Petrąitis — vicepirm.; R. Balys — sekretorius, A. Robertson — finansų

sekretorė, V. Mickienė — aukotųjų registratorė; rinkėjai bažnyčioje: K. Astra, S. Kreivenas, J. Mikalauskas; Švento Rašto skaitytojai: Z. Dapkienė, B. Gintauskas, R. Mastienė, L. Petkuvienė, A. Robertson, M. Šilkaitis ir D. Vaidila.

Po išsamaus P. Petrąio pranešimo buvo sveikinimai iš įvairių organizacijų. Sveikino: Lietuvių klubo pirmininkė L. Kynienė (ji yra misijos organizatoriaus ir pirmojo komiteto pirmininko, K. Kleivos dukterė); A. Baukienė — Lietuvių moterų katalikų draugijos vadovė; Jonas Jonaitis — Lietuvos Vytį vardu, A. Gudonis — Romo Kalantos šaulių kuopos vargdu. Ta pačia proga, ilgąmetis misijos padėjėjas ir Lietuvos Vytį kuopos dvasios vadovas kun. dr. Matas Čyvas buvo pagerbtas, įteikiant jam ketvirtos grupės žymenį ir medali.

Po minėjimo klubo pirmininkė pranešė, kad dabartinis šv. Kazimiero misijos vadovas, brolis Antanas Grabnickas, OFM, yra paskirtas Kennenbunkport pranciškonių

vienuolyno administratoriumi ir netrukus palieka mūsų telkinį. Jį pavaduoti bus atsiunčiami broliai iš Lietuvos, kurie čia pasiliks trumpesniai ar ilgesniai laikui. Broliui Antanas, beveik trejetą metų būdamas misijos vadovu, gražiai susigyveno su parapijiečiais. Todėl visas telkinys jam nuoširdžiai dėkojo už darbą misijoje ir kvietė nepamiršti vieneto, laikas nuo laiko apsilankant mūsų šiltame pajūryje. Klubo pirmininke atsisveikindama padovanavo broliui Antanui šiltes Kalėdų senelio kojines su dalyvių dovana, primindama, kad šiaurėje jis jau nebegalės vaikščioti basas, kaip dar mūsų apylinkėje (šv. Pranciškaus pavyzdžiu). Broliui Antanas atsisveikindamas apgailestavo, kad turi palikti šį malonų kampelį ir prašė pasimelsti už jį, kaip ir jis prisimins mus savo maldose.

Minėjimas baigtas V. Juškos padėka visiems prisidėjusiems prie 25-jo misijos jubiliejaus paminėjimo.

Metys Šilkaitis

BALTIJOS ŠVENTĖ OMAHOJE

Cia galima buvo išlošti pačių įvairiausių dovanėlių. Ypač tuo domėjosi vaikai. Ten jie gaudė anteles, mėtė ratukus, norėdami išlošti įvairių vaisvandenių skardinukus, o kartais išlošdavo net didelį butelį. Kiekviena dovanelė jiems buvo džiaugsmas. Šalia buvo didžiulis ratas, kur galėjo savo laimę išbandyti vaikai ir suaugę.

Ne vien vaikai galėjo džiaugtis kieme. Čia buvo Arvydo Urbonavičiaus gražiai įrengtas baras, kur kiekvienas galėjo gauti atsigailinti įvairių gėrimų. Prie keleto stalų žmonės galėjo pasidėti gryname ore, pasižnekuoti ir kartu girdėti sklindančias dainas iš salės. Svetainėje laukė „Bingo“, kur irgi galima buvo išbandyti savo laimę. Kurie daugiau norėjo klausytis Arturo Bereišos muzikos ir dainų, sėdėjo salėje. Čia vėl buvo atskiri stalai, kur galima buvo palošti kortomis, šaškėmis ar šachmatais. Salės viduryje buvo ilgiausias įvairių pyragų stalas. Ir štai prasidėjo pyragų lošimas. Šiame žaidime jau dominavo suaugę. Buvo tokių, kurie išlošė net po keletą didelių pyragų.

Kai jau visi šiek tiek praailko, buvo pateiktas labai

skanus lietuviškas kugelis. Vaikai visą laiką skanavo keptas dešreles. Arvydas Urbonavičius ne tik tvarkė baro reikalus, bet ir pateikė savo gamybos skanios lietuviškos giros.

Netrukus pasirodė ir klounas, kuris šnekučiavosi su vaikais, stengėsi juos pralinksminti ir dalino saldai. Ramutė Ariėnė pardavinėjo bilietus ir skaitavo, koks pelnas įplauks į bendruomenės kasą.

Kas norėjo minutėlę atsi-

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.
Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.
Subscription Rates: \$100.00. Foreign countries \$115.
Postmaster: Send address changes to Draugas - 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.
Mazindami pašto išlaidas, pakvitatimų už prenumeratą nesučiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto			
	Metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$100.00	\$60.00	\$38.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$115.00	\$65.00	\$45.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$60.00	\$45.00	\$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$65.00	\$50.00	\$38.00
Užsakant i Lietuvą:			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Reguliariu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida oro paštu	\$160.00	\$85.00	
Tik šeštadienio laida reguliariu paštu	\$55.00		

Vyriausia redaktorė — Danutė Bindokienė

Administracijos — Valentinas Krumpis

Moderatorius — kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
 - Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
 - Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ka nors skelbti.
 - Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo.
- Siunčiant prašome pasilikti kopiją.
El-pastas: administracija@draugas.org
redakcija@draugas.org
rastine@draugas.org
skelbimai@draugas.org

MARIUS KATILIUS, M.D. CHIRURGAS

Trūkio, tulžies pūslės, krūties, žarnyno, endokrinologinė ir laparoskopinė chirurgija.
300 Barney Dr., Suite A
Joliet, IL 60435
Tel. 815-744-0330;
lietuviškai 815-744-8230
www.centerforsurgeryandbreasthealth.com

DR. JOVITA KERELIS DANTŲ GYDYTOJA

9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D. KARDIOLOGAS—SIRDIES LIGOS

7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

EDMUNDAS VIZINAS, M.D., S.C. VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS

Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. Ste. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

ARAS ŽLIOBA, M.D. AKIŲ LIGOS—CHIRURGIJA

219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C. DANTŲ GYDYTOJAS

Lietuviams sutvarkys dantis už priimamą kainą. Pacientai primami absoliučiai punktualiai. Sustatimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Tel. 708-422-8280

San Francisco, CA, suroštame Lietuvos Nepriklausomybės šventės paminėjimo programos dalyviai (iš kairės): mokyt. Rasa Radavičienė, Justas Reskevičius, Eric Weinstein, Ethan Weinstein, Kęstutis Rushing, Jim Rushing.

traukti nuo žaidimų, galejo pasigerėti lietuviškų dailės dirbinių parodėle, kurią surengė Rūta Talžūnienė, Irena Matz ir Rama Ariėnė. Greta buvo lietuviškų keramikinių dirbinių paroda — pardavimas.

Tai dar ne viskas. Buvo pasirūpinta ir visų atvykusių grožiu. Ypač norėjo būti gražūs vaikai. Tuo pasirūpino Alma Šarkaitė ir Gaile Reskevičiūtė, įkurdamos „kosmetikos kabinetą“ ir stengėsi visus gražiai papuošti.

Apsilankę daug žmonių, tame tarpe ir vaikų. Visų buvo gera nuotaika, skambėjo muzika ir dainos, o jaunimas šoko iki vėlyvo vakaro. Smagi buvo šventė, bet ji pati nepasidaro. Nepaisant labai aktyvios mūsų pirmininkės, kuriai energija liete liejasi, viso bendruomenės komiteto, kuris labai aktyviai įsijungė į šį darbą, mums talkino labai daug žmonių. Jiems mes visi tariame nuoširdų acū.

Rūta Talžūnienė

Omahoje įvykusios baltiečių šventės metu (iš kairės): Jonas Sabaliauskas, Albinas Reskevičius ir Lloyd Brazda skanauja lietuvišką girą.

Algio Praičio nuotr.

Lietuvos Gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro globoje esančio Genocido aukų muziejaus direktoriui **Eugenijui Peikšteniui** šią vasarą lankantis Čikagoje, „Draugo“ redakcijos vardu jis buvo paklaustas keleto užsienio lietuviams rūpimų klausimų, į kuriuos maloniai sutiko atsakyti.

— **Visų pirma prašome papasakoti apie šį muziejų.**

— Ši rudenį švenčiamės mūsų muziejaus dešimtmetį. Muziejaus ekspozicijos yra nuo 1940 iki 1990-ųjų metų: nuo pirmosios sovietų okupacijos iki nepriklausomybės atkūrimo. Muziejuje šiuo metu sukaupta apie 100.000 eksponatų. Jų didžioji dalis rasta buvusiose KGB rūmuose, kuriuose dabar įsikūręs muziejus. Kita dalis eksponatų surinkta dabar.

Galiu paminėti pagrindinius rinkinius. Tai: Tremties rinkinys (asmenų, kurie buvo ištremti iš Lietuvos — laiškai, dokumentai, nuotraukos, asmeniniai daiktai, relikvijos, atvežtos iš tremties ir kalinių vietų); kitas rinkinys — Partizaninės kovos. Šiame rinkinyje turime nemažai partizanų nuotraukų, asmeninių daiktelių, archeologinių ekspedicijų metu atliktų kasinėjimų, rastų eksponatų. Trečias — KGB rinkinys, kuriame yra ju naudoti įvairūs dokumentai, pažymėjimai, uniformos ir daug kitų dalykų, rastų KGB rūmuose. Ketvirtas rinkinys — Neginkluotais pasipriešinimas. Čia sukaupotos „Katalikų Bažnyčios Kronikos“, įvairūs pogrindžio leidiniai, jų leidėjų nuotraukos.

Muziejų per metus aplanko apie 20.000 žmonių, iš kurių bent pusę sudaro užsienio lankytojai. Taip pat muziejų aplanko nemažai Lietuvos mokyklų moksleivių. Didelį susidomėjimą muziejaus eksponatais rodo ir kai kurios amblasados, atveždamos savo svečius. Iš tokių ypač su dėkingumu galėčiau paminėti JAV ambasadą.

Dabar norėčiau truputį papasakoti apie muziejaus ekspozicijas. Šiuo metu eksponuojame buvusį KGB kalėjimą, kuris įsikūręs mūsų pastato pusrūsyje. Eksponuojamos pačios patalpos, tokios, kokių buvo rastos, KGB pasitraukus iš Lietuvos 1991 m. Kartais susilaukiame žmonių nepasitenkinimo, kad tos patalpos per gražiai atrodė, per daug išdailintos, tačiau mes, kaip istorikai-muziejūnai, žiūrime į autentiškumą.

ta autentiška yra tokia dėl to, kad KGB, 1991 m. pasitraukdami iš šio pastato, jį suremontavo, perdažė patalpas ir mes dabar jas eksponuojame tokias, kokiais radome. Tiesa, ilgainiui numatome dalį patalpų atkurti ir lankytojams parodyti tokias, kokios jos buvo pačiu baisiausiu laiku, iki 1953-ųjų metų.

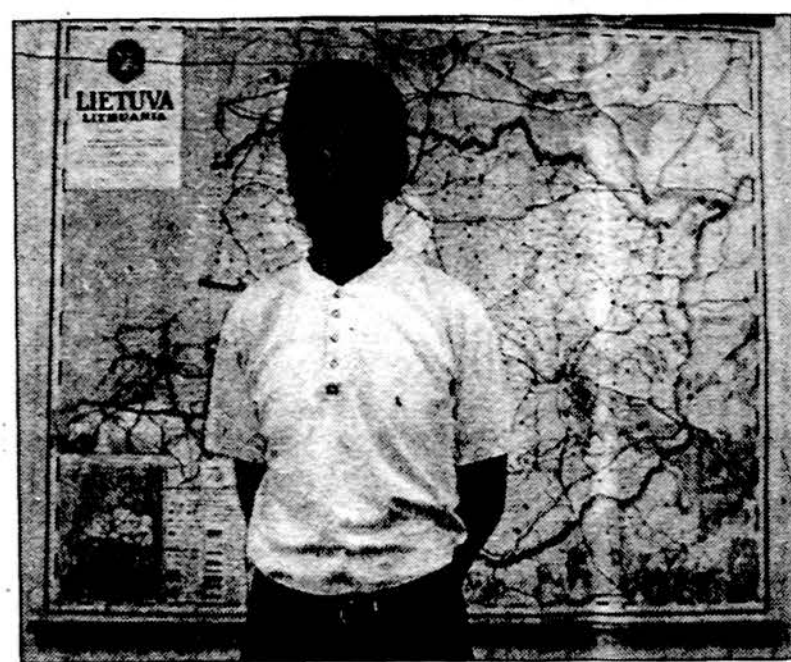
— **Sakykite, kaip ta egzekucijų kamera muziejaus ekspozicijoje?**

— Šaudymo kamera muziejuje buvo įkurta prieš dvejus metus ir tai yra pirmą kartą ekspozicijoje, parengta pagal naują projektą. Kadangi muziejus užima tris aukštus ir rūsį, buvo parengti ekspozicijų projektai, kurie po truputį pradeda įgyvendinti. Tad ir šaudymo kamerai buvo parengtas projektas. Joje šiuo metu eksponuojame Tuskulėnuose rastą medžiagą. Kaip žinome pagal oficialius dokumentus, Tuskulėnuose buvo sušaudyta daugiau kaip 760 asmenų, nors susirašinėjame su Maskva randame kai kurių duomenų, kad Tuskulėnuose turėjo būti palaidota per tūkstantį žmonių. Kadangi Tuskulėnuose buvo atlikti archeologiniai tyrimai ir rasta nemažai medžiagos, tad ši medžiaga, taip pat gautoji iš ypatingojo archyvo bei iš nužudytųjų asmenų artimųjų, yra šioje patalpoje rodoma lankytojams.

— **Kiek autentiškai atstatyta egzekucijų kamera? Ar ji toje pačioje vietoje, kur tikrai buvo?**

— Taip. Mes gana vėlai sužinojome, kad ši patalpa buvo egzekucijų kamera. Esame dėkingi Lietuvos Valstybės saugumo departamentui bei jo direktoriui Jurgiui Jurgučiiui, kuris pateikė šiuos duomenis ir brėžinuką, kaip atrodė ta patalpa. Norėdami dar ištikrinti, ar iš tikrųjų toje patalpoje buvo vykdomos egzekucijos, atlikome archeologinius tyrimus, taip pat buvo pakviesti balistikos ekspertai, kurie kulkų žymes tiria, išskirti polichromijos architektūros specialistai, kurie irgi pateikė savo išvadas.

Archeologinių tyrimų metu atrasta, kad po buvusiomis grindimis yra pilto formos grindys, patogios kraujui nuplauti. Atradome ir pertvarą, už kurios buvo sukraunami nužudytieji... Žodžiu, visi duomenys atitiko pateiktą informaciją. Tose patalpose kai kur palikome autentišką, kuri buvo, ir padarėme kai kurias atodangas, kuriose matyti buvusios sienos.

Lietuvos Gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro Genocido aukų muziejaus direktorius Eugenijus Peikštenis. **Jono Kuprio nuotrauka.**

nos, kai kurios mums nežinomos angos ir po archeologinių tyrimų atrasta pirminė danga.

— **Ar žmonės, palaidoti Tuskulėnuose, sunaikinti toje kameroje?**

— Taip. Čia norėčiau truputį pataisyti: jie nebuvo palaidoti, bet užkasti. Mes muziejuje irgi laikome Tuskulėnų kapavietės tyrimo ataskaitą. Joje aprašyti kiekvienoje duobėje rasti palaikai. Didele dalyje duobių palaikai buvo dedami sluoksniais, perdenjami toliumi, užpilami cheminėmis medžiagomis, todėl buvo gana sunku identifikuoti didelę dalį palaikų, nes jie stipriai chemikalų paveikti.

— **Ar žinoma, kokia buvo procedūra egzekucijos metu?**

— Čia taip pat esame dėkingi Valstybės saugumo departamentui, iš kurio gavome kopijas, dokumentų tos grupės, kuri vykdė egzekucijas šioje kameroje 1944-1949 m.

Egzekuciją vykdė trys žmonės. Tai buvo kalėjimo viršininkas, prokuroras ir „A“ skyriaus (archyvinio skyriaus) viršininkas. Žmogus buvo įvedamas į pirmąją patalpą, jam pasiūloma rašyti malonės prašymą. Tuo metu prokuroras sutikslindavo dokumentus — pagal nuotrauką arba žodžiu — ar atvestasis asmuo yra tas pats. Po mirties nuosprendžio jis surašydavo tokį aktelį, kuriuos mes irgi turime savo ekspozicijoje, kad, pavyzdžiui, vykspus Borisevičius yra tas pats asmuo. Po to žmogui buvo duodamas tuščias popieriaus lapas ir jis eidavo į kitą patalpą tariamai rašyti malonės prašymą. Kitą patalpą už durų laukdavo budelis...

Turime dokumentus, kad pirmuoju laikotarpiu budelių budavo pats kalėjimo vir-

šininkas, ir jis įvykdydavo, kaip jų dokumentuose rašoma, mirties bausmę. Pagal sovietinius to meto įstatymus, mirties bausmę turėjo būti įvykdoma sušaudant, tačiau ekspertų išvados parodė, kad nemaža dalis palaikų yra nesušaudyti, o turi įvairius laužtinius ar skeltinius kaukolių sužalojimus. Ir kai kuriose kaukolėse jų yra nemažai. 1944-1946 laikotarpiu palaikai yra daugiausia sužaloti. Tuo metu egzekucijas vykdavo kalėjimo viršininko pavadojuojas (Daugirevas). Dar galiu paminėti, kad šioje šaudymo kameroje egzekucijos vykdavo labai dažnai — kai kuriomis dienomis būdavo sušaudoma apie 45 žmonės. Tai buvo tiesiog savotiškas „mirties fabrikelis“.

— **Ar žinote, koks buvo to budelio galas?**

— Kiek teko domėtis, tai jis mirė apie 1950 metus. Žinome, kad jo laidotuvis nebuvo nurodyta dalyvauti net KGB darbuotojai. Jie buvo priversti tai padaryti. Jo kortelėje matyti, kad turėjo daug paskatinių apdovanojimų, bet taip pat yra ir didžiulis kiekis nuobaudų, daugiausia už piktnaudžiavimą alkoholiu.

— **Kaip genocido sąvoka pritaikyta Lietuvos situacijai? JT genocido konvencijoje ta sąvoka reiškia rasinį, tautinį ir kitokių žmonių grupės sunaikinimą. Žydai mano, kad holokaustas, arba genocidas, yra taikytinas tik jų tautai, tik jie buvo į šį baisų procesą įvelti. Kaip Jūs aiškinate tą pavadinimą, kurį panaudojate Genocido muziejui ir Genocido tyrimų centrui?**

— Jau ne pirmą kartą šį klausimą girdžiu. Galiu pasakyti, kad mūsų nepriklausomos valstybės piliečiai buvo lygiai taip pat ir žydai, su-

naikinti holokausto metu II pasaulinio karo metais. Tad ši genocido sąvoka mūsų bendrapiliečiams irgi tinka. Antras dalykas, mūsų tautoj 1940-1941 pokario metais buvo naikinamas tam tikras socialinis sluoksnis — inteligentija. Tad genocidą galima pritaikyti ta prasme, kad, sunaikinus šį gyventojų sluoksnį, būtų tarsi sukurtas naujas, kažkoks hibridas, kitaip vadinamas „homo sovieticus“.

— **Jūsų kelionė į JAV nėra vien atostogos, bet turite tikslą archyvą papildyti medžiaga iš išeivijos patirties. Taigi, kaip ta sąvoka pritaikoma išeivijai? Kokie eksponatai Jus domina?**

— Kaip minėjau, mūsų muziejuje yra keturi rinkiniai ir vienas jų skirtas tremčiai. Muziejus jaučia didžiulį stygių ir aš bandau užmegzti ryšius, kad galčiau medžiagą apie išeiviją, nes ekspozicija turės atspindėti ir šią grupę tautiečių. Kadangi dabar Genocido ir rezistencijos centras renka medžiagą apie tremimo ir kalinimo vietas Rusijos regionuose, o apie išeivius iš Lietuvos į Vakarų pasaulį neturime beveik jokių medžiagų, noriu šia proga pasinaudoti ir kreiptis į JAV-se ar kitur gyvenančius tautiečius, kurie gal turi medžiagos, galinčios papildyti mūsų muziejaus rinkinius. Tad mus domintų nuotraukos, pvz., iš pabėgėlių stovyklų Vokietijoje, bilietai per Atlantą, asmeniniai smulkūs daiktai, pasiimti kaip relikvijos iš Lietuvos. Norėčiau paprašyti, jeigu kas turi tokių relikvijų, padovanoti mūsų muziejui.

— **Ką su tokiais eksponatais numatote daryti?**

— Jie papildytų mūsų rinkinius. Kaip visi kitų muziejų, ateityje rengsime pasiekiamą ekspozicijas. Leidžiant Lietuvoje knygas istorine tematika apie šį laikotarpį, beveik niekuomet neapsieisima be mūsų muziejaus. Tai toji pateikta medžiaga galėtų būti iliustracijos ir mokykliniams vadovėliams, ir kitai istorinei literatūrai.

— **Išeivijoje vyksta diskusijos dėl istorinių dokumentų ir kitos medžiagos išsaugojimo ateities kartoms. Susidarius dvigubą požiūrį. Vieni sako, kad medžiaga reikia išlaikyti išeivijoje — jos muziejuose, archyvuose, saugylose, kadangi čia ji studijuojama; kita pataria — kad tokia medžiaga geriausiai būtų išlaikoma Lietuvos muziejuose. Nukelta į 4 psl.**

Rinkimai ir ... rinkimai

Rinkimai yra vienas demokratizacijos procesų, kai valstybės piliečiai išreiškia savo valią, ką norėtų turėti vadovaujamose pozicijose, kas labiausiai tinka jiems atstovauti. Kandidatų retai trūksta — jų dažniausiai atsiranda per daug. Tad kurį laiką vyksta „atsijojimo procesas“, kol pagaliau lieka tik saujelė pačių tvirtiausių.

Šiomis dienomis vyko prezidento rinkimai Irake, kurį JAV prez. George W. Bush vadina „blogio imperija“ ir labai iškalbingai stengiasi įtikinti sąjungininkus, kad padėtų nuversti diktatorišką Irako vadovą Saddam Hussein. Kiek rinkimai Irake buvo demokratiški ir kiek kandidatų varžėsi rungtynėse į prezidento vietą? Ar irakiečiai turėjo teisę nebalsuoti už Saddam Hussein? Turbūt niekam nereikia spelioti, kokie bus šių rinkimų rezultatai.

Illinois valstija taip pat ruošiasi rinkimams. Visų pirma gubernatoriaus, o kartu ir kelių kitų savivaldybės pareigūnų. Kadangi šiame krašte yra tik dvi pagrindinės partijos (į nepartinį ar kitą nežymių partijų, mėginančių „prakišti“ savo kandidatą, nedaug dėmesio kreipiamas), dėl gubernatoriaus vietos varžosi tik du asmenys. Šie kandidatai jau yra praeję tam tikrą atrinkimo procesą ir dabar „savo likimą atidavę“ balsuotojų rankas.

Rinkimų kampanija prasidėjo jau senokai ir ji vis labiau kaista. Nuolat kartojama rinkiminė retorika daugeliui jau įkyrėjo iki gyvo kaulo, bet kol kas taip ir neaišku, kokius „stebuklus“ išrinktasis žada padaryti, jeigu atsidurs Illinoise sostinėje. Kažkodėl kandidatai (ir ne tik Illinoise valstijoje) negali įsisamontinti, kad balsuotojus labiausiai atstumią jų neigiami pasisakymai apie savo oponentus. Tačiau iš viso to neigiamųjų sriautų išplaukia ir teigiamų dalykų: aikštėn iškyla net mažiausi šešėliai, bet kuomet šmėkštelėję kandidatų ančių praeityje. Kadangi, kaip iš priešrinkiminės kampanijos paaiškėja, „švarių“ politikų apskritai nėra, galop balsuotojai pasirenka geriausią iš blogiausių ir atiduoda savo balsą.

Kaista priešrinkiminė retorika ir Lietuvoje. Juo labiau, kad daug partijų, daug kandidatų. Kiekvienas stengiasi pasimušti į priekį, laimėti daugiau pasitikėjimo, populiarumo ir, žinoma, balsų. Jau dabar spėjiojama, kad pirmųjų balsavimų nepakaks, reikės antrojo rato ir tik tuomet paaiškės, kas vadovaus valstybei per būsimus penkerius metus.

Tiek patys lietuviai, tiek užsienio stebėtojai dažnai pabrėžia, kad Lietuva per palyginti trumpą atkurtos nepriklausomybės laiką visgi gerokai pažengė demokratijos principais grįstu keliu. Kadangi tikimasi, kad tas kelias veda į NATO ir galbūt ilgainiui į Europos Sąjungą, svarbu užsieniui parodyti kiek galima teigiamą valstybės įvaizdį. Nėra abejonės, kad lietuviai tai sugeba padaryti: nors tarp savęs nuolat rieja, kai reikia parodyti „tvirtą frontą“ svetimiesiems, visi nesusiurpatimai laikinai „pašluojami po kilimu“.

Senas ir daugeliui tautų žinomas posakis byloja, kad „žmogus, kuriuo negalima pasitikėti mažose dalykuose, nebus patikimas ir svarbiuose“. Tad šiuo metu susirūpinimą kelia, kad Lietuva turi vieną (gal net du) kandidatą, kuris gyvena „melo karalystėje“ bent 10 metų. Ne tik gyvena, bet gyvai reiškėsi vidaus politikoje, buvo išrinktas į Seimą ir visuomet didžiavosi savo populiarumu. Rodos, šis asmuo turėjo, geriau negu daugelis, būti susipažinęs su valstybės konstitucija, ypač pilietybės klausimu, nes jis apie pusimtį metų buvo praleidęs užsienyje ir įsigijęs Amerikos pilietybę.

Staiga paaiškėjo, kad jis tos svetimo krašto pilietybės niekuomet nebuvo atsisakęs! Galbūt tik visai netyčia pamiršo? Sveikintini Lietuvos žurnalistai, šio kandidato praiteityje atradę „Achilo kulną“. Tai kaip dabar? Ar jam vis dėlto bus leista kandidatuoti? Pasilikti Seime? Čia ne tiek pačios dvigubos pilietybės, kiek to fakto slėpimo reikalas. Pagalvokime, kas atsitiktų šiame krašte, jeigu paaiškėtų, kad senatorius ar Kongreso narys, arba kandidatas į Baltuosius rūmus, nėra Amerikos pilietis... Nejaugi Lietuvos žmonės tekie naivuoliai, kad ir į šį „nusprūdimą nuo teisybės“ neatkreips dėmesio? Nejaugi jo vadovaujama partija nesupranta, kad toks asmuo jai garbės nesuteikia ir jos tikimybę griauia?

prasiimušti į priekį, laimėti daugiau pasitikėjimo, populiarumo ir, žinoma, balsų. Jau dabar spėjiojama, kad pirmųjų balsavimų nepakaks, reikės antrojo rato ir tik tuomet paaiškės, kas vadovaus valstybei per būsimus penkerius metus.

Tiek patys lietuviai, tiek užsienio stebėtojai dažnai pabrėžia, kad Lietuva per palyginti trumpą atkurtos nepriklausomybės laiką visgi gerokai pažengė demokratijos principais grįstu keliu. Kadangi tikimasi, kad tas kelias veda į NATO ir galbūt ilgainiui į Europos Sąjungą, svarbu užsieniui parodyti kiek galima teigiamą valstybės įvaizdį. Nėra abejonės, kad lietuviai tai sugeba padaryti: nors tarp savęs nuolat rieja, kai reikia parodyti „tvirtą frontą“ svetimiesiems, visi nesusiurpatimai laikinai „pašluojami po kilimu“.

Senas ir daugeliui tautų žinomas posakis byloja, kad „žmogus, kuriuo negalima pasitikėti mažose dalykuose, nebus patikimas ir svarbiuose“. Tad šiuo metu susirūpinimą kelia, kad Lietuva turi vieną (gal net du) kandidatą, kuris gyvena „melo karalystėje“ bent 10 metų. Ne tik gyvena, bet gyvai reiškėsi vidaus politikoje, buvo išrinktas į Seimą ir visuomet didžiavosi savo populiarumu. Rodos, šis asmuo turėjo, geriau negu daugelis, būti susipažinęs su valstybės konstitucija, ypač pilietybės klausimu, nes jis apie pusimtį metų buvo praleidęs užsienyje ir įsigijęs Amerikos pilietybę.

Staiga paaiškėjo, kad jis tos svetimo krašto pilietybės niekuomet nebuvo atsisakęs! Galbūt tik visai netyčia pamiršo? Sveikintini Lietuvos žurnalistai, šio kandidato praiteityje atradę „Achilo kulną“. Tai kaip dabar? Ar jam vis dėlto bus leista kandidatuoti? Pasilikti Seime? Čia ne tiek pačios dvigubos pilietybės, kiek to fakto slėpimo reikalas. Pagalvokime, kas atsitiktų šiame krašte, jeigu paaiškėtų, kad senatorius ar Kongreso narys, arba kandidatas į Baltuosius rūmus, nėra Amerikos pilietis... Nejaugi Lietuvos žmonės tekie naivuoliai, kad ir į šį „nusprūdimą nuo teisybės“ neatkreips dėmesio? Nejaugi jo vadovaujama partija nesupranta, kad toks asmuo jai garbės nesuteikia ir jos tikimybę griauia?

KARDINOLO VINCENTO SLADKEVIČIAUS LAIKAS IR ASMENYBĖ

VLADAS BARIUS

Nr.5

Kiek pagerėjus sveikatai kardinolas arkikatedroje vakarais aukodavo Mšias, kur tikintieji turėjo progos gėrėtis kardinolo giedojimu, pritariant prelatams Pranciškui Tamulevičiui ir Vincentui Jalinskui.

1997 m. gruodžio 14 d. Kauno arkikatedroje-bazilikoje buvo iškilmingai paminėtas kardinolo Vincento Sladkevičiaus vyskupystės 40-metis, kur po Mišių jį sveikino arkiv. Audrys Bakis, Seimo pirm. V. Landsbergis ir Kauno miesto vadai. Skaidri nuotaika gaubė kandidatą į prezidentus Valdo Adamkaus ir žmonos Almos viešnagė, kurios metu Alma Adamkienė įteikė sodrią lyg rasę rožę ir kurią kardinolas įsmeigė savo pamėgtame darželyje, stebėdamas besistie-

biančią gėlę.

1998 m. gegužės 26 d. Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus kard. V. Sladkevičių pasveikino kardinolo tarnystės 10-metio proga. Tų pačių metų vasarą prezidentas Valdas Adamkus už doros bei laisvos tautos brandinimą Lietuvoje Jo Eminenciją apdovanojo Vytauto Didžiojo I laipsnio ordinu. Kūčių išvakarėse prezidentas kardinolui įteikė Santarvės simbolį — Baltąjį angelą.

Kardinolas Vincentas Sladkevičius 2000 metų gegužės 28 d. užmigo Viešpatyje.

Mano asmeninė pažintis su kard. Vincentu Sladkevičium

Klieriką Vincentą Sladkevičių teko pažinti man studi-

juojant Kauno Tarpdiecizineje kunigų seminarijoje vokiečių okupacijos metais.

Kadangi jis studijavo aukštesniame — ketvirtame teologijos kurse, iš pradžių mus nerišo artima draugystė. Mes, žemakursiai, žinojome, kad anas nedidelio ūgio subdiakonas esąs labai gabus, net keletą svetimų kalbų mokąs. Kadangi buvau priskirtas tai pačiai Kaišiadorių vyskupijai, klierikas Sladkevičius mus — naujokus — laikė po „savo sparnu“.

Artiau teko susipažinti, kada klierikais Robertas Kęstutis Balčys ir Pranciškus Tamulevičius suorganizavo klierikų ansamblį — dvigubą okteta. Prisimenu, Sladkevičius turėjo puikų lyrinio tenoro balsą. Todėl, kada repetacijų metu tekdavo dainuoti šalia Vincento, jausdavau pakilią nuotaiką ir ilgai užtrunkančios repetacijos neprailgdavo. Buvome paruošę įvairių dainų ir giesmių repertuarą. Vokiečių okupacijos metais Kauno radiofonas

kviesdavo mūsų šešiolika atlikti populiarią tų laikų radijo programą, skirtą lietuvių daliniams — kariuomenei. Nepriklausomybės šventę minint, arba įrašant į plokštelės mūsų repertuaro dainas vėlesniam panaudojimui. Kun. muziko Lado Budrecko vadovaujamas, didysis seminarijos choras sekmadieniais, arba vakarais per mišparas, giedodamas polifonines ir grigališkas giesmes, tikintiesiems labai patikdavo. Čia irgi bandydavau glaustis arčiau klieriko Vincento, kuris preciziniai tas giesmes buvo išmokęs.

Karas sujaukė visų mūsų takus, viltis ir planus.

1998 metų vasarą, besilankant Lietuvoje, kard. V. Sladkevičiaus giminingas išruopino mums su juo vizitą. Nors ir būdamas silpnos sveikatos daktarų priežiūroje, mus mieliai priėmė — praleidome daugiau kaip valandą trukusį nuosirdų pokalbį, prisiminamui anuos „senus, gerus laikus“. Stebėjau jo šviesia

atmintimi, jo kukliai įrengtu butu. (Kunigijai, ypač Lietuvos, reikėtų pasekti kardinolo kuklaus gyvenimo pavyzdžiu. V.B.)

Baigiantis vizitui, paprašiau kardinolo, kad palaimintų mus ir mudviejų šeimą. Palaimino, uždėjo ranką ant mudviejų galvų. Pabučiaję kardinolišką žiedą, atsisveikinome.

Rašydamas šį kardinolo Vincento Sladkevičiaus laiko ir asmenybės trumpą peržvalgą, pasinaudoju šiais šaltiniais:

1. Irenos Petraitienės apžvalginė, lietuvių rašytojų sąjungos premijuota, knyga „Kardinolas“, Santaros leidykla, 2000-ji metai.
2. Kardinolo giminingas Virginijus Cibulskienės prisiminimai apie dėdę.
3. Dalios Augūnienės prisiminimai ir
4. Mano prisiminimai apie klieriką bei diakoną Vincentą Sladkevičių.

Pabaiga

Kardinolas Vincentas Sladkevičius.

Vašingtono susitikimai (12)

„MANĖS NEGAŠDINA, KAD ČIA NESĖDI DAUGIAU JAUNŲ“

JAV LB Krašto valdybos pirmininkas Algimantas Gečys, paprašytas pristatyti Saulių Anužį, Lansing, MI, LB apylinkės pirmininką ir JAV LB XVI Tarybos narį, sakė: „Jaunystėje buvęs aktyvus skautas, sukūręs lietuvišką šeimą, jis daug metų reikiąsi Amerikos politikoje, darbuodamasis įtakingų Respublikonų partijos vadovų Michigane įstaigose. Daugeliui respublikonų politikų Saulius Anužis yra talkinys rinkimų metu, tad durys jam ir jo veiklai Lietuvos reikalais visad yra atviros.“

Kodėl Saulius atėjo į JAV LB? Daug prisidėjo jo lankyta lituanistinė mokykla, tautiškai susipratusi šeima, pritarianti lietuvaitė žmona, uošvis Vytautas Alksnins, Rytinio Connecticuto LB apylinkės pirmininkas. Žinoma, nepakenkė ir visuomeninės veiklos trauka – tiek lietuviškoje, tiek amerikietiškoje bei Amerikos etninių grupių aplinkoje. Saulius yra nemažai bendradarbiavęs su Lietuva verslo srityje, šiais metais buvo vienas pagrindinių organizatorių amb. V. Ušacko vizito į Michigano valstiją; suorganizavo ambasadoriui susitikimus su Michigano valstijos senato bei atstovų rūmų nariais, gubernatoriui ir t.t. Aktyviai yra įsijungęs ir rūpinasi Michigan State University ir Kauno Vytauto Didžiojo universiteto teisės fakulteto magistratūros studijų pasikeitimo programa. Šiuo metu Saulius yra vienas iš aktyviausių jaunųjų, siekiančių padėti trečiosios bangos ateiviams įsikurti Amerikoje ir juos pritraukti prie bendruomeninės veiklos. Saulius buvo vienas iš dr. R. Kriaučiūno talkininkų bei vadovų šių metų birželio mėnesį Dainavoje organizuojant LB konferenciją aptarti jaunosios kartos (čia gimusių ir atvykusių iš Lietuvos) įsijungimo į bendruomenę.

JAV LB Tarybos posėdyje Vašingtone, Marriott viešbutyje, pasitaikė proga pakalbinti ir patį **Saulių Anužį**.

– **Kaip Jūs įvardintumėte Lietuvos Bendruomenės vietą išeivijos visuomenėje?**

– Esu vienas iš jaunesnių JAV LB Tarybos narių. Kai aš su draugais kalbu, kad reiktų įsijungti į bendruomenę ir ką nors ten nuveikti, jie sako, kad nemato tikslo. Mes iš principo sekam savo vaikus – mūsų veikla yra ten, kur mūsų vaikai. Mano tėvai dirbo ten, kur buvau aš; dabar aš darau tą patį – ar su ekauteis, ar su ateitininkais, ar mokyklos šokių, ar sporto grupėse.

Žiūrėdamas į lietuvišką visuomenę pagalvoju: jeigu Lietuvių Bendruomenė šandien dingtų, labai retas kas jos pasigestų. Ne todėl, kad ji neatlieka naudingo darbo, bet todėl, kad, esant gyvai visuomenei, Bendruomenė turi mažiau darbo. O kur Bendruomenė svarbi – kai mus ištinka kokia tragedija, kai atsiranda kitas tikslas susiburti ir ką nors nuveikti: pvz., dėl Lietuvos nepriklausomybės, NATO ir kt. O kai pasiekiam tuos didžiulius tikslus, man atrodo, kad vis sunkiau ir sunkiau suburti žmones. Aš esu buvęs lituanistinės mokyklos tarybos, parapijos tarybos narys, skautų tūtininkas, vaikus siųsdavau į stovyklas... Jeigu žmogus nori, veiklos netruksta, netruksta būdų veikti. Mes, kaip LB, turim surasti bendrą tikslą, kodėl mūsų

reikia, turim galvoti, ką darysim ateity.

Teko dalyvauti Dainavoje vykusioje konferencijoje su trečiosios bangos atvykėliais. Mes labai konkrečiai aptarėme, kas atsitiko, kai mūsų tėvai atvyko į Ameriką, kaip pasikeitė santykiai su Vyčiais, su anksčiau atvykusiais tautiečiais: buvo atskiros organizacijos, atskiros parapijos, atskiros mokyklos, ir tos kartos išsiskyrė. O dabar, žiūrint į tai, kas ten buvo, reikia spręsti, ką mums daryti. Ar mes turime kokią specifinę tikslą meginti įtraukti tuos trečiosios bangos lietuvių? Tai mūsų, antrosios bangos ar jos palikuonių, užduotis – dėti pastangas, kad neatsitiktų taip, kaip jau yra atsitikę. Mes galim ir turim pasimokyti iš praeities. Labai ryškiai jaučiamas konfliktas: aha, jie viską perima! Arba: jie viską atims! Nežinau, ką galima atimt. Jeigu norim, kad jie, naujoji banga, dalyvautų, o mums jau trūksta žmonių, mes turim juos įsileisti. Mano lietuvių kalba jau nebėra tokia, kokia buvo, kai aš buvau 5 ar 10 metų. Mano vaikų kalba bus dar blogesnė. Galimybė, kad mano vaikai sukurs lietuvišką šeimą, mažėja. Tai realybė. Tė atvykėliai lietuvių mums suteikia dideles galimybes. O kaip buvo mūsų tėvų kartoj, taip ir čia, yra labai gerų, darbščių žmonių, yra ir blogų, tinginių. Mes turim tai suprasti.

Bendruomenės, kaip organizacijos, ateitis yra nelengva, nes mes turim persiorganizuoti ir pergalvoti savo tikslus, veikimo būdus. Galimybių yra, jomis reikia pasinaudoti, bet sąlygos nėra lengvos, jos jau ne tos, kaip buvo anksčiau.

– **Kalbėjote apie senas klaidas. O ar yra ženklių, kad jos iš naujo nekartoja?**

– Be abejo, yra pasikartojimų. Bet yra žmonių, kurie supranta, kad mes tas klaidas darome. Todėl Dainavoje ir rengėme konferenciją. Aš ten važiavau nusiteikęs labai skeptiškai. Man teko vesti diskusijas. Galvojau, kad ten bus „balaganas“, kad nieko gero mes ten nepasieksime. O išvažiavau kupinas vilties ir geros valios. Beveik visi atvažiavo nusiteikę skeptiškai, o išvažiavo su nauju pasiryžimu ir tikėdami, kad yra galimybių kartu dirbti. Ir nauji žmonės įsijungia. Mes konferencijoje prisiėmėme specifinius tikslus ir dabar vykdom. Bendradarbiaudami su Lietuvos ambasada bandomė padėti naujai atvykusiems. Nauja informacija jau papildomai internetinė LB puslapis. Ruošiamas lankstinukas, kaip padėti naujai atvykusiems. Stengsimės paskleisti po apylinkes bendrąją informaciją, ypač iš socialinės srities: kaip apsidrausti, kaip išsinuomoti namą, kokios tavo teisės (net jeigu tu esi nelegalus, tu turi teisių), kaip užvesti čekių knygutes ir kt. Pas mus, Detroito, parapija ir švietimo komitetas yra sudarę grupę, kuri yra įsirengusi stalą ir kas sekmadienį sėdi, kad galėtų atsakyti į iškilančius klausimus.

Detroito turim sporto klubą „Kovą“. Kvietėm ateiti naujusius ir jame dalyvauti. O jie nutarė steigti savo klubą. Vel kilo nusivylimas: mes norėjome, mes siūlėm... Man atrodo, mums kliudo kultūriniai, socialiniai skirtumai, bet mes tai turim suprasti. Taip darė ir mūsų tėvai, atvykę į

Grazi Linos ir Sauliaus Anužių šeimoje: Matas, Tadas, Vytis, Marius.

Ameriką: jie kūrė savo organizacijas. Taigi to nereikia priimti už piktą, tai yra visiškai suprantamas dalykas. O štai čia ir yra bendruomeninė veikla – tokius dalykus pamatyti ir žmonėms paaiškinti. Kai paaiškini, žmogus supranta: aha, teisybė, mes darėm taip pat ir pažiūrėk, kas su mumis atsitiko, kiek ilgai truko suburti visuomenę. Priešimenu, kai aš augau, koks sumišimas kildavo, kai skautai su ateitininkais vesdavosi! Kai buvau jaunas, net ir į galvą negalėjo ateiti mintis kartu žaisti su ateitininkais, nes aš buvau skautas. Dabar mano vaikai važiuoja ir į skautų, ir į ateitininkų stovyklas. Mūsų liko mažai, ir mes jau nebesidaliname, o rūpinamės, kaip išlaikyti tai, kas dar liko. Čia jau reikia mūsų pasisąsmonės. Bet ar mes esam tam pasiruošę? Kokia mūsų ateitis? Tokių kaip aš, kuriems mažiau negu 50 metų, čia, šioje salėje, yra gal tik trys.

– **Tai gi kodėl Jūs čia tik trys? Tai objektyvios ar subjektinės priežastys?**

– Nesakytiau, kad mano karta neveikia lietuviškose organizacijose: bendraamžių yra parapijose, mokyklų tarybose, pas skautus, ateitininkus ir t.t. Jiems tik Bendruomenės nereikia. Man atrodo, kad mes LB per daug galvojame apie šią dieną ir per mažai – apie rytdieną, apie ateitį. Mes turim žiūrėti ir plačiau, ir toliau. Pvz., Dainavos, Neringos, Kultūros židinio problemoms turim spręsti kompleksiskai.

– **Jeigu nuo Jūsų priklausytų, Jūs LB veiklą vystytumėte kaip?**

– Kiekvienas žmogus daro kitaip. Girdėjote, kai amb. Vygaudas Ušackas kalbėjo, kad planuoja roko muzikos šventę. Apsidariau aplinkui – visi vyresni, ir, esu isitikinęs, kad jie visi pagalvojo: kokia kvaila idėja. Mes renginiams darom su kanklėmis ir į mūsų renginius daugumoje vietovių ateina 100–200 žmonių (jeigu viskas laimingai vyks). O naujieji atsiveža iš Lietuvos roko žvaigždes, ir jų į Čikagos klubus suvažiuoja tūkstančiai. Mes turim suprasti, kad mūsų tikslas yra daryti ne tai, ką mes norim daryti, o tai, kad mes norim pritraukti visus lietuvių ir išlaikyti lietuvių bet kokiomis priemonėmis.

Pasižiūrėk, kas vyksta pas mus. Pailiustruosiu Hamiltono lietuvių sporto klubo pavyzdžiu. Mes visas klubas važiuojam į sporto šventę, beveik visos šeimos mišrios. Iš jų 1 ar 2 vaikai tik šiek tiek mokoje lietuviškai. Bet visi

save laikė lietuvių ir norėjo dalyvauti. Mano tėvas tokių žmonių lietuvių nebūtų priėmęs: jeigu nemokėjai lietuviškai kalbėti, nebuvai lietuvis. Tas mūsų tėvų ir senelių idealizmas, radikalumas išlaikė lietuvių. Bet tada buvo kitos sąlygos. Dabar Lietuva laisva, į Ameriką lietuvių laisvai atvyksta šimtais tūkstančių. Mes turim ieškoti kitų būdų veikti. Mane tėvai taip išauklėjo, kad aš net ir pagalvoti nedrįsau, kad vesiu ne lietuvaitę, kad nebūsiu lietuvių veikėjas... Tai buvo pareiga. O dabar į Lietuvą galima važiuoti atostogauti. Iškėdėdamas savo vaikus aš nebūčiau tų argumentų, kuriuos turėjo mano tėvai. Mums nebereikia Lietuvos gelbėti. Dabar gali būti tik noras, tevyinės meilė. Daug lengviau žmones buvo suvienyti, kai Lietuvą valdė komunistai, nes mes buvom prieš! O dabar mums reikia rasti būdų už! Tai sunku, nes mes esam už daugelį dalykų.

– **Ar padėtis neišgelbėtų, jeigu į Tarybą būtų įsileista daugiau jaunų žmonių?**

– Esu maloniai nustebęs, kad mūsų vyresniųjų veikėjų

karta yra gana lanksti, prisitaikanti. Štai mes, LB, visi naudojames internetu. Jeigu palyginsime su Amerikos visuomene, koks procentas 60–70 metų amžiaus žmonių naudoja internetu, teks pripažinti, kad mūsų jū naujaudosi daug daugiau. Man atrodo, tai didelis pasiekimas. Mes neturime būti nusistatę prieš naujoves, mes turim būti atviri pasauliui, gyvenimui. Mes neturime laikytis įsikibę – mano kelias geriausias. Taip buvo seniau, dabar kitos sąlygos. Yra tokių kietuolių, kurie laikosi įsikibę praeities, bet jie – mažumė. Evoliucija vyksta. Nors ji dar nepasiekė Tarybos, bet, žiūrėkit, Michigane – iš trijų apylinkių pirmininkų – aš vyriausias. Daug kur apylinkių pirmininkai yra naujosios bangos lietuvių. Manęs negašdina, kad čia, Tarybos posėdyje, nesėdi daugiau jaunų žmonių, nors man gaila, kad prieš 20 metų nebuvau galvota apie jaunų vadovų auklėjimą. Šiandien jų būtų daugiau.

Dėkojame už pokalbį.

Kalbėjosi
Audronė V. Škudaitė

GENOCIDO SĄVOKA

Atkelta iš 3 pal.

Tad susiduriame su tam tikra dilema: nenorime čia likti visiškai be savo praeities; antra vertus, esame susirūpinę tos praeities išlaikymu ir panaudojimu tautos sąmonės praplėtimui. Kaip Jūs į tai reaguotumėte?

– Aš manyčiau, nors tai ne visai mano daržas. Aš esu muziejininkas, ne archyvistas, bet visgi tenka dažnai susidurti su šiuo klausimu. Galiu pasakyti, yra svarbiausi du principai, nepaisant, ar JAV-se, ar kitame krašte, ar Lietuvoje. Vienas: kad medžiaga būtų prieinama kuo daugiau istorikų, antra: kad tie archyvai būtų sutvarkyti, padaryti jų aprašai ir jiems sudarytos geros saugojimo sąlygos. Jie turi būti ir restauruojami, ir saugomi specialiose saugyklose. Tad, kur būtų sudarytos tokios sąlygos, ir tie archyvai turėtų būti saugomi.

Genocido centras leidžia nemažai leidinių. Istorijos centras taip pat daug jų leidžia. Tiems žmonėms nuvykti į Australiją ar JAV, pagal mūsų istorikų finansines galimybes, yra beveik neįmanoma. Būtų naudinga, jei tose valstybėse būtų parengti išsamūs aprašai, medžiaga gal patalpinta internete, kad istorikai Lietuvoje galėtų su ja susipažinti ir pasinaudoti.

– **Išsivijoje kartais abejojama, ar Lietuva yra pakankamai pastovi, politiškai saugi, ar gali vėl pasikartoti 1940-ųjų tragedija ir nusistatytai istorinei medžiagai gresia pavojus. Kiek, Jūsų nuomone, šie nuogastavimai realūs?**

– Aš galėčiau pasakyti, kad šiuo metu Lietuvoje archyvuose yra didžiuliai kiekiai ypatingai svarbios medžiagos, tad, jeigu laikytis tos logikos, tuomet reiktų iš Lietuvos tuos archyvus pradėti gabenti į užsienį...

– **Jeigu žmogus norėtų savo dokumentus, asmeniškus archyvus pervežti į Lietuvą, kokia būtų procedūra? Į ką turėtų kreiptis?**

– Dėl archyvinio dokumentų turėtų kreiptis į Archyvų departamentą, o dėl muziejinių eksponatų, kaip anksčiau minėjau, norėčiau prašyti, kad asmenys, jeigu jie sutiktų mums padovanoti savo relikvijas ar nuotraukas, kreiptųsi į mus. Mes vienokiu ar kitokiu būdu pasirūpinume, kad tie eksponatai Genocido aukų muziejų pasiektų. Kai kuriais atvejais mums padeda ir Lietuvos ambasados, esančios įvairiuose kraštuose. O muziejaus adresas yra: Genocido aukų muziejus, Aukų gatvė 2A Vilnius LT, Lithuania.

– **Dėkojame už įdomų pokalbį.**

•SKELBIMAI•

PASLAUGOS

ELEKTROS ĮVEDIMAI-PATAISYMAI.
Turio Čikagos miesto leidimą.
Dirbu užmiestyje. Dirbu greitai, garantuotai ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIŲ, NAMŲ, SVEIKATOS IR GYVYBES DRAUDIMAS
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Aukštas S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. 708-424-8654; 773-581-8654

TAISOME SKALBIMO MAŠINAS, ŠALDYTUUVUS, ŠILDYMO SISTEMAS, VIRYKLAS, ORO VESINTUVUS.
H. DECKYS
TEL. 773-585-6624.

Medžio darbai, elektra, santechnika, grindys, dažymas... Aukšta darbų kokybė, žemos kainos.

ŽILVINAS VENCIVS
contractor
ZIL CONSTRUCTION
312-388-8088;
773-254-0759; 312-493-8088

SIŪLO DARBA

Įdarbinimo biuras siūlo darbą amerikiečių šeimose su gyvenimu.
Geras atlyginimas.
Būtinai anglų kalbos žinojimas.
2921 N. Milwaukee.
Tel. 773-278-0660.

Window Washers Needed!
40,000 per year. We need 100 crews. No exp. necessary. Will train. Must have valid driver's license and transportation. Must be fluent in English.
L.A. McMahon Window Washing.
Chicago and Milwaukee area.
Tel. 800-820-6155.

Reikalingi darbuotojai paroduotių valymui TN ir IN valstybėse. Pageidautina vyrai.
Atlyginimas nuo \$1,500 iki \$1,800.
Tel. 615-554-3161.

Experienced caregivers needed for live-in jobs in Wisconsin. References, drivers license, SS# require. Medical background, work permit helpful.
Call 262-657-8467.

Reikalingi mūrinkai ir pagalbiniai darbininkai.
Tel. 815-462-6263;
630-774-1025.

„Draugo“ skelbimų skyrius
Tel. 1-773-585-9500

IVAIRŲ
Liaudies medicinos gydytojas **OLEH CHEREDNYK**. Diagnostika ir gydymas liaudies medicinos metodais.
Tel. 847-635-0353;
847-507-4074 (mob.)

Amerikos Lietuvių Televizija, Inc. Lithuanian American TV, Inc.

14911 127th Street, Lemont, IL 60439
Phone: 708-839-9022 Fax: 708-839-9070 E-mail: altv@attbi.com

ALTV programos rodomos per Čikagos WFBT 23 kanalą ketvirtadieniais ir sekmadieniais nuo 7 iki 8 val. vakaro. Čia galite matyti žinias iš Lietuvos, pasakojimus apie lietuvių Amerikoje, filmus, koncertus. Programose reklamuojasi daugelis lietuviškų verslų, skelbiamas lietuviškų renginių kalendorius.

ALTV paslaugos:
• Vaizduojamųjų perrašymas iš europinės sistemos į amerikietišką ir atvirkščiai, visokie formatai, DVD
• Dokumentų, laiškų, anketų notarizuoti vertimai, vertimai žodžiu
• Anglų kalbos pamokos

ALTV laukia žiūrovų pasiūlymų, patarimų, reklamų, skelbimų ir paramos. Skambinkite: 708-839-9022 arba 708-785-8080.

TESIAMAS ALTV RUDENS LĖŠŲ TELKIMO VAJUS!

Norėdama toliau rodyti lietuviškas laidas, ALTV iki žiemos turi sutelkti 30,000 dolerių. Šiuo metu sutelkta apie trečdalis šios sumos.

Labai prašome visų žiūrovų, kurie negavo ALTV siūsto paramos prašymo laiško, taip pat prisidėti savo parama. ALTV adresas: 14911 127th Street, Lemont, IL 60439.

ALTV pasilieka teisę keisti programų turinį ir skelbti rodomo laiko.

San Francisco, CA, lietuvių suruoštoje Lietuvos Nepriklausomybės šventėje (iš kairės): Rita Kovas ir Jūratė Šeputienė.

Prezidento rinkimai

Atkelta iš 1 psl. K. Bobelis spalio 3 d. VRK posėdyje teigė, jog savęs nelaiko JAV piliečiu, nors pripažino, jog jo pilietybės atsisakymo procedūra nėra baigta. Tačiau BNS šaltinių JAV ambasadoje Vilniuje teigimu, praėjusią savaitę K. Bobelis ambasada iškėlė ne tik pareiškimą dėl pilietybės atsisakymo, bet ir grąžino iki šiol turėtą JAV pasą.

Kandidatuodamas į Seimą 2000 metais, K. Bobelis savo anketoje taip pat nurodė neturintis kitas valstybes pilietybės.

VRK pirmininkas Z. Vaišauskas pakvietė K. Bobelį atvykti ketvirtadienį į posėdį, tačiau šis paprasčiausiai atidėjo iki penktadienio, aiškinamas tuo, jog turi susitikti su rinkėjais.

Penktadienį baigiasi terminas, iki kurio kandidatai ir prezidentus turi pateikti pareiškimus dokumentus dėl pareiškimo rinkimų lapų išdavimo.

Jeigu VRK nuspręstų atšaukti savo sprendimą dėl pareiškimo rinkimų lapų išdavimo K. Bobeliui, jis galėtų apskųsti šį sprendimą Vyriausiajam administraciniam teismui, kuris privaletų skundą apsvaistinti per 72 valandas.

Lietuvos krikščionių de-

mokratų valdyba kviečia atsakingus pareigūnus bei institucijas neatidėliotinai užtikrinti partijos vadovo Kazio Bobelio apsaugą.

Partijos valdybos pirmininkas Seimo narys Petras Gražulis sakė, kad jie yra susirūpinę dėl grąžinimo savo partijos kandidatui į šalies vadovo postą K. Bobeliui ir mano, kad rinkimų laikotarpiui reikėtų užtikrinti jo apsaugą. Pasak jo, Vadovybės apsaugos departamento (VAD) direktorius Raimundas Kairys informavo K. Bobelį, kad nežinomas asmuo antradienį paskambino į Seimo priimamąjį ir pasakė, kad artimiausiomis dienomis bus susidorota su Lietuvos krikščionių demokratų kandidatu ir prezidentu K. Bobeliu.

„Daugeliui gali nepatikti ir K. Bobelio ketinimai ryžtingai panaudoti prezidento galias reikalaujant geresnio ir garbingesnio teisėsaugos ir teisėtvarkos struktūrų darbo“, sakė P. Gražulis.

K. Bobelis patvirtino, kad jau nuo antradienio pavakare jis yra saugomas. Jis dar nespejo išsiaiškinti šio incidento aplinkybių, nes Lietuvoje susitikinėja su rinkėjais.

JAV prezidento vizitui skirti pinigai — „geriems darbams“

Atkelta iš 1 psl. 2 mln. litų, nes būtent tiek pinigų liko iki metų pabaigos.

Pasak Lietuvos ir JAV diplomatinio šaltinių, prezidentas G. W. Bush planuoja atskristi į Vilnių lapkričio 22-osios vakarą, iskart po NATO

viršūnių susitikimo Prahoje, kur trys Baltijos valstybės ir dar keturios kandidatės į Rytų Europos tikisi pakvietimo į sąjungą.

G. W. Bush vizitas Vilniuje turėtų baigtis lapkričio 23-ąją, apie pietus.

*** Prezidento rinkimų kampanija** — galimybė papildomai užsibrėžti laisvo laiko turintiems asmenims. Kelių kandidatų į prezidentus rinkimų štabai siūlo po 20-30 centų už vieną iš gyventojų gautą parašą. Šie faktai paaiškėjo po žurnalistinio eksperimento. Už dyką norintys rinkti parašus asmenys pageidaujami visuose štabuose, netgi tuose, kurie jų jau surinko pakankamai. Tačiau Rolando Pakso, Kestutis Juščius, Algimantas Matulevičius, Juozas Petraičius, Vytautas Štusauskas rinkimų štabai siūlo parašus rinkėjams atlygi. Įstatymai tokiu atveju veikia neprieštarauja.

*** Kauno miesto savivaldybėje jau baigėsi lėšos,** skirtos lengvatiniams paskoloms. Per 2 metus kauniečiams buvo skirta apie 52 mln. litų. Šiemet lengvatiniams paskoloms suteiktos 512 žmonių. „Pinigų nėra, tačiau laukiame Finansų ministerijos sprendimo. Jos atstovai, mums nieko nežinant, 7 mln. litų sumažino Kaunui skirtą sumą“, sakė savivaldybės Valstybės paramos būstui išgyti poskyrio vedėja Audronė Griškonienė. Kauno nekilnojamojo turto agentūrų atstovai teigia, jog su lengvatiniams paskoloms būstus šiemet išsigijo apie 70 proc. jų klientų. (KD, Elta)

Vyriausybė delsia tvirtinti „Gazprom“ „Lietuvos dujų“ pirkėjų

Atkelta iš 1 psl. nuolat pajamėžia, kad Rusijos susivienijimui nėra ypatingai svarbu įsivertinti „Lietuvos dujos“. „Jis turi čia interesų, bet jų įgyvendinimui nebūtina eiti į „Lietuvos dujas“, sakė šaltinis, nenorėjęs minėti savo pavardės.

Vis dėlto Vilniuje tikimasi, kad „Gazprom“ nuostata sušvelnės — neoficialiais duomenimis, premjero A. Brazausko

*** Buvusieji Lietuvos demokratinės darbo partijos (LDDP) — dabar Socialdemokratų partijos** Panevėžio skyriaus nariai pareiškė apie ketinimus palikti partiją, nes kandidatų į miesto tarybą sąrašo dešimtuose nebeliko jų atstovų. Panevėžio miesto tarybos Socialdemokratų frakcijos seniūnas Vytautas Zimnickas pripažino, kad skilimas partijoje — neišvengiamas. Į kandidatų sąrašo dešimtuką nepatekė buvusieji LDDP nariai taip pat ketina sudaryti atskirą frakciją miesto taryboje. (LR, R, Elta)

*** Vilniaus liberalai kitą savaitę turėtų baigti sudaryti kandidatų į miesto tarybą sąrašą.** Nors oficialiai tvirtinama, kad jį sudarant, atsižvelgiama tik į partijos narių ir visuomenės nuomonę bei kandidatų kompetenciją, pasak kai kurių Vilniaus liberalų vadovybei artimų žmonių, norintys pakliūti į pirmąjį sąrašo dešimtuką asmenys privalo sumokėti 15,000 litų. Šaltinių teigimu, lėšos būtų naudojamos rinkimų kampanijai finansuoti. (LŽ, Elta)

*** Lietuvos pievagrybių augintojai,** šiemet pradėję eksportą į Europos Sąjungą, teigia atradę milžinišką šio verslo galimybių ir prognozuoją, kad grybų šalyje pradės

daugėti. Didžiausią grybųą Baltijos valstybėse „Gruzdžių pievagrybiai“ valdantis šiaurietis Kestutis Juščius mano, jog ūkininkai galėtų kooperuotis ir kartu eksportuoti produkciją. Mat eksportui reikia užauginti pakankamai didelį kiekį grybų, kitaip išvežti juos neapsimoka. Dalis ūkininkų jau spėjo nusivilti didelių investicijų reikalaujančiu, bet pageidaujamo pelno nenešančiu verslu ir ketina jo atsisaityti — jie laiku nepasėjo pakankamo kiekio grybų, be to, nuostolių pridūrė vasaros karščiai. (VŽ, Elta)

*** Sostinės Profsąjungų rūmų savininkai** — Lietuvos darbininkų sąjunga ir Lietuvos darbo federacija — nepasidalija nei patalpomis, nei pinigais. Labiausiai dėl to kenčia rūmuose dirbantys meno kolektyvai, susibūrę į Taurakalnio kultūros centrą. Čia jau atjungta elektra, šiluma, neteikiamos kitos komunalinės paslaugos. Tokiomis sąlygomis 20 kolektyvų ruošiasi Dainų šventei. Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros komitetas pasiūlė centrą perduoti Vilniaus miesto savivaldybei. Bet ši teigia irgi neturinti pinigų. Į ginčą įpainiota Kultūros ministerija, kas mėnesį kolektyvams skiria 12,000 litų. Tačiau pastato šeimininkams tai atrodo per mažą sumą. (LŽ, Elta)

*** Po skandalą sukėlusio** šlapinimosi ant Lietuvos Prezidentūros sienos atsistatydinęs iš posto Didžiosios Britanijos policijos aukštas pareigūnas Kevin William Pit artimiausiu metu turėtų būti visiškai reabilituotas. „Lietuvos rytas“ iš patikimų šaltinių sužinojo, kad šis asmuo greičiausiai galės grįžti į savo postą ir tęsti nepriekaištingą 30 metų policininko karjerą. (LR, Elta)

JAV VAIKŲ DAINOS

Taip vadinasi neseniai Lietuvoje pasirodžiusi 80 puslapių knygelė, skirta amerikiečių dainoms. Kaip rašo šio leidinio autorius ir sudarytojas Algirdas Klovas įžangoje, jame talpinamos dainelės skaitytojui padės geriau pažinti JAV „folk“ ir „country“ muziką, išmokti anglų kalbą.

Šiame rinkinyje dainos yra skirtos keturioms grupėms: 1. Šeimos dainos (suaugusiųjų dainuojamos vaikams ir su vaikais), 2. Lopšinės, 3. Juokų dainos ir žaidimai, 4. Proginės dainos (dainuojamos nuo Kalėdų, Naujųjų metų, Velykų ir kitų švenčių proga).

Čia pateikiamos ir dainų melodijos (gaidos) su lietuviškais bei angliškais tekstais (juos ir lietuvių kalbą vertė poetė ir aktorė Birutė Marcinkevičiūtė).

Leidinyje yra gausiai iliustruotas žinomo fotografo Zino Kazeno spalvotomis nuotraukomis, darytomis Kalifornijoje, Arizonoje, JAV rytinėse valstijose ir kt. Vaizdai tikrai puikūs, įdomūs, ne vien tik jauniems, bet ir vyresniems.

Knygelės pradžioje randame seną amerikiečių dainą — „One More River“ (lietuviškame vertime — „Plauksime kartu“), „Oh! Susanna“, „The Bear Went Over The Mountain“.

Verčiant knygelės puslapius, toliau užtikame „Bilby Boy“, lopšinę „Hush Little Baby“ (lietuviškai verčiame „Čiučia liulia, vaikeli“). Iš humoristinių dainų randame — „Old McDonald Had a Farm“ (lietuviškai — „Senio Makdonaldo farma“), „Mister Rabbit“, „Six Little Ducks“ ir kt. Proginę dainų skyriuje dedamos šios „Peter Cotton-tail“ („Zuikis Pilkaušis“), „Ower The River And Through The Woods“ („Per upelius, po miškų kelius“), „Jingle Bells“ („Din-di-lin, varpeliai“).

Ši knygelė yra pristatoma kaip mokymo priemonė. Išleista UAB „Krontos“ Vilniuje, prisidedant S. Karoso paramos ir labdaros fondui. Spausdinta Latvijoje. Leidėjų adresas: Pylimo g. 38/1, 2001 Vilnius, Lietuva. Kaina — nepažymėta.

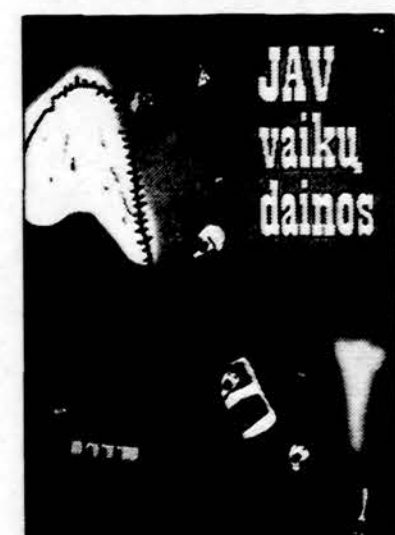
Šiuo leidiniu turėtų sudomėti ir Amerikoje gyvenantis lietuvių jaunimas, kuris čia išspausdintas dainelės girdi tik angliškai. Tėvai galėtų kartu su savo vaikais įdėdinti lietuviškai, tokiu būdu padedant jaunesiems išmokti lietuvių kalbą.

Lietuvoje šis leidinys yra taikomas anglų kalbos pramokimui, tačiau šlame krašte — priešingam tikslui. JAV veikiančios lietuviškos mo-

kyklos šį leidinį irgi galėtų naudoti kaip mokomąją priemonę, nes Amerikoje dainuojamųjų populiariųjų dainų lietuviškų tekstų iki šiolai neturėjome. Čia, žinoma, nenorime pasakyti, jog dabar reikėtų pradėti mokytis vien tik amerikiečių dainas lietuviškai.

Leidyklos adresas: UAB „Kronta“, Pylimo g. 38/1 LT 2001, Vilnius.

E. Šulaitis

How easy is it to get from Chicago to Vilnius? As easy as SAS.

From Chicago we offer daily service to Vilnius with a hassle free connection through our Copenhagen Airport. And when returning, you can enjoy same day travel via Copenhagen back to Chicago.

Find out just how easy we can make your next trip to Vilnius. And remember, when you travel with SAS, you can earn mileage credit with United's Mileage Plus® or SAS' EuroBonus™ frequent flyer program.

For information on special fares and schedules contact your Travel Agent or SAS at 800-221-2350. Or visit us at www.scandinavian.net

It's Scandinavian

Scandinavian Airlines

A. † A.

EVA M. KLEVICKAS

Mirė 2002 m. spalio 15 d. sulaukusi 77 metų.

Šeima visus, dalyvaujantius laidotuvsė, kviečia susirinkti penktadienį, spalio 18 d. 11 val. ryto religinėms apeigoms į Šv. Kazimiero lietuvių kapinių koplyčią, kur įvyks ir atsisveikinimas su a.a. Eva.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvsė.

Liūdinti šeima

Laid. direkt. Donald M. Petkus, tel. 1-800-994-7600, www.petkusfuneralhomes.com

A. † A.

VANDA BARONIENĖ

Mirė 2002 m. spalio 7 d., sulaukusi 90 metų.

Gimė ir gyveno Lietuvoje, savo dienas palydėjo čia, Amerikoje.

Giliame liūdesyje liko: duktė Gražina su vyru Jurgiu Savickiais, Marija Remienė ir ses. Margarita Bareikaitė, anūkai ir proanūkai bei visi artimieji Lietuvoje.

Šv. Mišios už velionės palaikus bus laikomos šeštadienį, spalio 19 d. 9 val. ryto Tėvų Marijonų koplyčioje, 6336 S. Kilbourn Ave., Chicago, IL.

Laidotuvės privacios.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose Mišiose.

Liūdinti šeima

Laid. direkt. Donald M. Petkus, tel. 1-800-994-7600, www.petkusfuneralhomes.com

Mirus mielam nuo jaunystės dienų, draugui

A. † A.

ANDRIUI MACKEVIČIUI,

širdingą užuojautą reiškiamo jo mylimai žmonai, senai draugei GENUTEI ir jos visai šeimai, bei giminėms.

Su liūdesiu:

Danis ir Aldona Buivydai su šeima ir krikšto sūnus Vaidis Mongirdas

VIENERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A. † A.

ROBERTAS ČEPELĖ

Jau praėjo vieneri metai, kai negailestinga mirtis Tave atskyrė iš mūsų tarpo ir mus palikė 2001 m. spalio 17 d. Gailestingas Dievas tesuteikia Tau amžiną ramybę.

Maloniai prašome gimines, draugus ir pažįstamus prisiminti velionį Robertą savo maldose.

Prisiminimo Mišios bus aukojamos Lietuvoje Rimšėje ir Romoje. Spalio 20 d. 9 v.r., Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijos bažnyčioje, Lemonte ir spalio 20 d. 10 v.r. Tėvų Jėzuitų koplyčioje Čikagoje.

Liūdinti žmona Ona, vaikai—Vida, Dalia, Rimas ir Linas su šeimomis.

A. † A.

ANTANUI URBONUI

Amžinybėn iškeliavus, reiškiamo užuojautą žmonai VANDAI, dukrai, sūnui ir jų artimiesiems.

Stasė ir Vytas Macys
Julė ir Algirdas Nakas

*** Nedarbo lygis Lietuvoje** nedidėjo jau devintą mėnesį iš eilės ir spalio 1-ąją buvo 10.5 procento. Didžiausias nedarbas spalio pradžioje buvo Druskininkuose (24.6 proc.), o mažiausias — Kretingoje (4.4 proc.). (BNS)

*** Lietuvoje nustatyta 11 naujų žmogaus imunodeficiento (ŽIV) atvejų,** iš kurių 10 — laisvės atėmimo vietose. Šiuo metu Lietuvoje ŽIV diagnozuota 699 žmonėms — 635 vyrams ir 64 moterims. (BNS)

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Draugo fondas 2002 m. spalio 10 d. papildomai išmokejo „Draugo“ leidybai 50,000 dolerių, pagal 5 proc. nuo milijono pagrindinio DF kapitalo nutarimą 2002 m. narių suvažiavime. Šiais metais DF išmokejo 90,000 dolerių „Draugo“ leidybai.

Lietuvių prekybos rūmai (Lithuanian Chamber of Commerce of America) savo pokylyje, kuris vyks spalio 20 d., sekmadienį, 4 val.p.p. Willowbrook Ballroom salėje, pagerbs 15 lietuviškų organizacijų. Bilietus užsisakykite skambindami Evelinai Ozellenei tel. 773-254-7553.

Pasaulio lietuvių centre Lemont sekmadienį, spalio 27 d., 12 val. vyks „Derliaus pietūs“. Tai pietūs, remiantys „Vaiko vartų“ mokslo būrelį veiklą. Prašome iš anksto užsisakyti vietas ir sudaryti draugų bei giminių stalus, skambinant Nijolei Grigaliūnienei, tel. 708-974-1262.

Muzikantai, dailininkai ir kitų sričių menininkai kviečiami į Amerikos lietuvių meno draugijos veiklą. Galbūt turite savų sumanymų? Draugija ruošia susirinkimą, kuris vyks lapkričio 1 d., penktadienį, 7 val.v. Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre. Atvykite ir pasidalinkite savo mintimis!

Populiarusis brolių Švabų orkestras gros LFK „Lituanicos“ 52-ųjų gyvavimo metų minėjimo pobuvyje Pasaulio lietuvių centro didžiojoje salėje šį šeštadienį, spalio 19 d. Pobūvio metu bus įteikta Žukauskų šeimos premija geriausiam metų futbolininkui, norint prisiminti daug klubui nusipelnusių, anksti mirusių Joną Žukauską. Bus šalta ir karšta vakarienė ir kt. Vietas reikia užsakyti skambinant Laimai Glavinskienei tel. 630-323-6302.

Panevėžiečių klubo narių metinis susirinkimas kviečiamas spalio 27 d., sekmadienį, 12 val. Jaunimo centro klasėje, pirmame aukšte. Kviečiami visi nariai ir nesenai atvykę panevėžiečiai.

Šv. Kazimiero lietuvių kapinių savininkų susirinkimas vyks spalio 20 d., sekmadienį, 12:30 val.p.p. Jaunimo centre Čikagoje. Prašome visą visuomenę dalyvauti. Susirinkimą rengia Šv. Kazimiero lietuvių kapinių sklypų savininkų draugija.

Aldona ir Vytas Šarkos, gyvenantys, Cashiers, NC, Draugo fondo rudens vajui atsiuntė 200 dol. prie ankstesnių 1,000 dol. inasų ir tapo **garbės nariais**. Sveikiname naujus DF garbės narius ir dekojame už fondo augimą.

ATSISVEIKINS VYSK. H. DUMPYS

Po daugelio metų darbo Viešpaties Dievo paskirtame „Tėviškės vynuogynė“ ir po paskutinių laikų pašlijusios sveikatos vyskupas Hansas Dumpys š.m. spalio 20 d. pamaldų metu numato atsisveikinti Tėviškės parapijos bažnyčioje, kaip šios parapijos klebonas, su parapija, perleisdamas pareigas jaunesniam iš Lietuvos atvykstančiam dvasininkui. Išėjimo lietuvių evangelikų-luteronų bažnyčios vyskupo pareigas jis tikisi galėsiant dar tęsti iki ateinančio bažnytinio sinodo narių suvažiavimo.

Tėviškės parapijos taryba kviečia visus parapijiečius, taip pat ir svečius dalyvauti šiose nepaprastose pamaldose ir po pamaldų vaišėse parapijos salėje. Pageidautina, kad apie dalyvavimą vaišėse būtų pranešta kiek galint anksti šios parapijos telefono numeriu.

V. B.

BALFo XXV seimas įvyksta š.m. spalio 26 ir 27 d. Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos salėje, 6820 S. Washtenaw Ave., Chicago, IL. BALFas kviečia visus Čikagos ir apylinkių lietuvius dalyvauti seime ir vakarieneje. Susipažinimui pateikiame seimo programą:

Spalio 26 d. — šeštadienis
8:30 v.r. — BALFo direktorių priešseiminis posėdis.
9 v.r. — Registracija.

9:30 v.r. — Seimo atidarymas — direktorių pirm. Rimtautas Dabšys; Invokacija — kun. Jonas Kuzinskas, vicepirmininkas; Mirusiųjų pagerbimas — kun. Jonas Juozupaitis, vicepirmininkas; Garbės ir darbo prezidiumo pristatymas; Sveikinimai; Mandatų ir balsų skaičiavimo komisijų pristatymas; Vardošaukis — mandatų įteikimas; Darbotvarkės skaitymas ir priėmimas; Mandatų komisijos pranešimas, praėjusio seimo protokolo priėmimas; Paskaita „Istorinis žvilgsnis į BALFą ir jo veiklą“ — Juozas Baužys.

12-1 v. p.p. — Pietų pertrauka ir bendra nuotrauka;
1:30 v. p.p. — Centro valdybos, komisijų ir skyrių pranešimai; Skyrių pirmininkų pranešimai; Diskusijos dėl pranešimų ir pranešimų priėmimas; Direktorių rinkimas; Einamieji reikalai — klausimai, sumanymai, ateities planai; Darbo posėdžių uždarymas.

6 v.v. — Iškilminga vakarienė. Paradise Banquet salėje, 9220 S. Harlem, Bridgeview, IL (netoli nuo Marquette Parko apyl.) (važiavimas iš 92nd St., ne iš Harlem Ave.)

Spalio 27 d. — sekmadienis

10:30 v.r. — Iškilmingos šv. Mišios Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje, Marquette Parke. Tuoj po Mišių — Seimo uždarymas posėdis parapijos salėje, naujų direktorių ir naujos Centro valdybos pristatymas.

Vakarienes bilietus galima įsigyti BALFo įstaigoje arba BALFo skyriuose.

22-ajame Ateities akademiniame savaitgalyje Ateitininkų namuose, Lemont, IL, sekmadienį, spalio 27 d., 1:45 val. p.p. vyks svarstybos „Žiniasklaida Lietuvoje ir JAV: panašumai ir skirtumai“. Svarstybose dalyvauja patyrę žurnalistai ir redaktoriai Danutė Bindokienė, Arvydas Rebeckis ir Leonas Narbutis. Ateities savaitgalis vyks spalio 26-27 d. Čikagos ir apylinkių lietuvių visuomenę kviečiama savaitgalyje dalyvauti.

Verta žinoti

Čikagos menininkai ir nepelno siekiančios menininkų organizacijos kviečiamos užpildyti prašymus 2003 metų stipendijoms ir paramai gauti. Community Arts Assistance program (CAAP) suteiks iki 1,000 dol. kitų metų atskirų menininkų ar organizacijų projektams. Prašytojai turi būti Čikagos gyventojai (bent 6 mėnesius), meno organizacijos turi veikti Čikagoje ir turėti galiojantį „Federal Employer Identification“ numerį. Prašymo formas galite gauti Chicago Cultural Center, 78 E. Washington St. (4 aukšte) ir dar 34 Čikagos vietose, tarp jų ir Balzeko lietuvių kultūros muziejuje (6500 S. Pulaski Rd.). Formos bus padedamos užpildyti lapkričio 6-14 d. Paskutinė prašymų priėmimo diena — gruodžio 5-oji, penktadienis. Daugiau informacijos tel. 312-744-1742, 312-744-6630 arba internete www.cityofchicago.org/CulturalAffairs/

„Chicago“ brošiūra, kurioje išdėstyti visi svarbiausieji Čikagos miesto ruošiami renginiai, vyksiantys iki gruodžio 31 d., galite įsigyti skambinant tel. 1-877-chicago (1-877-244-2246) arba internete www.877chicago.com Šias brošūras galite įsigyti ir turistų informacijos centruose, kurių adresai: Chicago Water Works, 163 East Pearson Street (prie Michigan Ave.); Chicago Cultural Center, 77 East Randolph Street ir „Explore Chicago“ kioske, kuris įsikūręs „Sears“ parduotuvėje, 2 North State Street.

Skelbimai

• **Namams pirkti paskolos** duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prienamais nušimčiais. Kreipkitės į **Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road. Tel. (773) 847-7747.**

• **27 centai skambinant į Lietuvą, 5,5 cent JAV, 24 val. per parą, 7 dienas per savaitę, 6 sekundžių intervalai.** Jokių mėnesinių mokesčių. Tikslus apskaičiavimas. Kokybiškiausias ryšys. Paslauga be apgaulės. Kreipkitės vakarais lietuviškai į TRANSPORT atstovą su 8 metų patirtimi tarptautiniuose ryšiuose. Tel. 708-386-0556. TRANSPORT — patikimiausias ryšys su Lietuva bei visu pasauliu!

• **Karaliaučiaus krašto lietuviškų mokyklų paramai** per Mažosios Lietuvos lietuvių draugiją Čikagoje auکو: **\$250** — Angelika Dudenas. **\$65** — Halina Dilienė. **\$50** — Ona Adomaitienė. Jurgis ir Dalia Anyas, Leonas Gerulaitis, Meta Linkus, Kęstutis Kriaučiūnas, Halina Milaknis, **\$25** — Vandelinas Domanskis, Juozas Kojelis, Regina Taunys, **\$20** — Juozas Ardy. William Schmalstieg, Aleksandras Verikas. **\$10** — Zigmas ir Virginia Grybinas, Walter Kasparaitis, Sofija Klevas, Victoras ir Bronė Motušis, Elena Radzevičiūtė. **\$5** — Apolinaras Bagdonas, Antanina Skruodys. Dekojame visiems remėjams „Karaliaučiaus krašto lietuvių bei“, 1394 Middleburg, Ct., Naperville, IL 60540-7011.

Kazimieras Mizgiris, dr. Romualdas Povilaitis ir dr. Leonidas Ragas Gintaro parodos atidaryme spalio 5 d. Lietuvių dailės muziejuje.

Jonas Kuprio nuotr.

DAUGIAU GINTARO Į ČIKAGĄ

Porą savaitgalių PLC, Lemont, Lietuvių dailės muziejuje, JAV LB Kultūros tarybos pastangomis ir Lietuvių fondo parama gerėjoms įdomia gintaro meno dirbinių paroda. Puikus šios parodos savininkų, menininkų Virginijos ir Kazimiero Mizgirių apytikriai 100,000 dol. vertės gintaro dirbinių rinkinys. Jį mačiusieji paaugoto laiko tikrai neapgaile. Turėtų gailėtis nemačiusieji — lankytojų galejo būti žymiai daugiau. Tačiau jie galės atsigrębti kita panašia dovana — taip pat gintaro iš Lietuvos. Netrukus turėsime progą išvysti panašią gintaro šiandien madingų komercinių dirbinių parodą.

Ją į Čikagos apylinkes atveža gintaro papuošalų gamybos bendrovė „Amber by Mažukna-Grikpėdžiai“, kurios savininkas Aleksas Mažukna pats projektuoja, o jo sutelktas specialistų būrys gamina labai skoningus karolius, apyrankes, žiedus, sages, auskarus. Bendrovės centras — Kaune, sklypai — Palangoje ir Šiauliuose. Gaminiai skirti tik užsieniui. Kasmet parodos vyksta Japonijoje, Taivanyje, Italijoje, Vokietijoje. Taip pat ir

Amerikoje. Kai kuriose vietovėse bendrovė jau išokusi ir aukščiausių pakopų deimantinių papuošalų parodas. Jau keleri metai Amerikoje Lietuvos gintaro komerciniai dirbiniai rodomi Miami, Denver, Las Vegas („Mirage“ viešbutyje). Siemet pirmą kartą Aleksui Mažuknai pasisekė įsiveržti į Čikagos rinką. „Amber by Mažukna“ meną matysim bendroje komercinėje parodoje „Donal E. Stevens Convention Center“, 9300 Williams Str. Rosemont, IL. Ji prasidės spalio 24 d. ir tęsis iki spalio 28 d. Atidaryta bus kiekvieną dieną nuo 9:30 val. ryto iki 5:30 val. po pietų. Lietuvių būdėlės (Stand) numeris 5436-5437.

Apžiūrėję parodą ir susipažinę su jaunosios lietuvių, energingai besiskinančiais keilūs ir pasaulinę papuošalų rinką, jų mėgėjai galės ir įsigyti. Tačiau iš tolimo šiaurės Lietuvos kaimo kilių, savo gamumais į pasaulį Lietuvai gerą vardą nešantis verslininkas labiau norėtų su Čikagos lietuviams susipažinti ir parodyti jiems savo komercinį meną. Tad šios retos progos siūlyčiau nepraleisti. **Bronius Nainys**

BALFO KUGELIS

Jos pilną pavadinimą, tik Bendro pavardę pasipuošęs. Tai jūs tie, kurie Sibire mums gyvybę išgelbėjote... — po to puolė bučiuoti BALFo pirmininkę Marią Rudienę.

Solistė tęsė savo ariją. Pasakojo, kad kartą Sibiro mirties slenkstį peržengus, lyg iš Dangaus nusėdę į jų krypuojantį stalą taukų ir lašinių, dvi riešuto medžio dėžės, atsiųstos „BENDRO“ iš Danijos (BALFas slėpė ir keitė išsiuntimo vietas). Taukų kvapą užuodę, sulėkė miestelio, kaimo gyventojai nešini bulvių maišais, išsinešdami ir rusiškus dubenėlius susidėję kugelius ir cepelinus, giedodami ir dėkodami Dievui ir B-E-N-D-R-O vardą minėdami.

Staugė Sibiro vilkai ir murmėjo meškos. Dangaus skliautuose su „BENDRAS“ daina lingavo žvaigždynas, trimitavo Angelai sargai. Taip kalbėjo žymioji solistė. **VK**

Parodos

„Aš visada kelyje...“ — tie mirties patalė vokiškai ištarti Prano Domšaičio žodžiai, kaip geriausiai nusakantys dailininko būties ir kūrybos esmę, nuolat kartojami daugumos autorių, rašančių apie šį Mažosios Lietuvos žemės sūnų. Šiais žodžiais savo knyga apie kūrėją pradėjo ir dailėtyrininkė Laima Bialopetavičienė, pasakojanti apie P. Domšaičio kūrybos kelią ir veiksmus, nulėmusius jo pasaulevaizdį. Po karo tapusio vienu žymiausių Pietų Afrikos dailininku P. Domšaičio tapybos, grafikos darbus bei piešinius, papildytus nematytais darbais, galėsime matyti parodoje, spalio 26 — lapkričio 24 d. veikiančioje Lietuvių dailės muziejuje, Lemont. Parodos atidarymas — spalio 26 d., šeštadienį, 6 val.

v. Prieš daugelį metų į Clevelande ruošto BALFo priešseiminį susipažinimo vakarą atėjo iš Lietuvos atvykusi buvusi tremtinė, Aukščiausiosios Tarybos narė, žymi operos solistė. Žaibu kryžiausi akių žvilgsniai, kai atėjusi solistė, artistiška išskėtusi rankas, lyg iš arijos uždainavo: „Tai jūs tas bendras (Bendras, Amerikos Lietuvių Fondas), kuris slėpė šalpos organizaci-

KUN. Ž. PAULASKAS — PAS CICERO LIETUVIUS

Nors kun. Žydrūnas Paulauskas iš Lietuvos į Čikagą atvažiavo tik rugsejo 26 d., tačiau spalio pirmąjį sekmadienį jis atvyko į Cicero ir Šv. Antano parapijos bažnyčioje pasakė pamokslą, o po pamaldų dalyvavo tradiciniame lietuvių susibūrimo — „kavutėje“.

Šį naują dvasininką iš tėvynės atsivežė dabar Šv. Antano parapijos lietuvių sielovados reikalais besirūpinantis kun. Jaunius Kelpšas (jis pavaduoja Lietuvon dėsytį išvykusių kun. dr. Kęstutį Trimaką). Beje, šis Švč. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijoje besidarbuojantis kunigas lapkričio mėnesį dvi savaites žada praleisti pas savo gimines tolimojoje Australijoje, tad kun. Ž. Paulauskas pakeis kun. J. Kelpšą Brighton Parko ir Cicero parapijose.

Naująjį svečią iš Lietuvos Cicero lietuvių susitikime pristatė jo draugas dar iš kunigų seminarijos laikų — kun. J. Kelpšas. Kaip buvo pranešta, kun. Ž. Paulauskas į Čikagą atkeliavo studijų reikalais ir apsigyveno Čikagos universiteto (University of Chicago) rajone — Hyde Parke. Jis Čikagos universiteto katalikų centre ruošia doktorantūrai, nes Vytauto Didžiojo universitete jau yra įsigijęs magistro laipsnį. Kun. Ž. Paulauskui pasisekė gauti akademines atostogas metams ir jis jis nori išnaudoti studijoms Čikagoje.

Pats kun. Ž. Paulauskas pasipasakojo apie save ir ligšiolinius darbus bei pasiekimus tėvynėje. Nepaisant amžiaus, po kunigo šventimų jis jau yra spėjęs daug kur papuvoti. Kilęs iš Raseinių, kun. Ž. Paulauskas darbuosi Radviliškyje, Kėdainiuose, Kaune, net buvo Pravienskių kolonijos kapelionu. Pažymėjo, kad jo doktorato tema gana reta, liečianti pastoraciją ligonių tarpe. Jai medžiagos ieškoti jis kaip tik atvažiavo į šį kraštą.

Kalbėtojas pažvelgė į religinių gyvenimą Lietuvoje, atsakė į susirinkusių klausimus,

kurių čia netrūko. Kaip paprastai, susirinkimą vedė dr. Petras Kisieliū. Jis programos pradžioje pristatė parapijos kleboną kun. Jim Kastigar, kuris per lietuviškas pamaldas kalbėjo šiuo metu Čikagos arkivyskupijoje vykdomo vaitaus reikalu (vertėjavo Aldona Zailskaitė). Jau ilgą laiką lietuvių tarpe nesirodęs šis Šv. Antano parapijos klebonas pažymėjo, kad parapijai reikia surinkti arti pusės milijono dolerių.

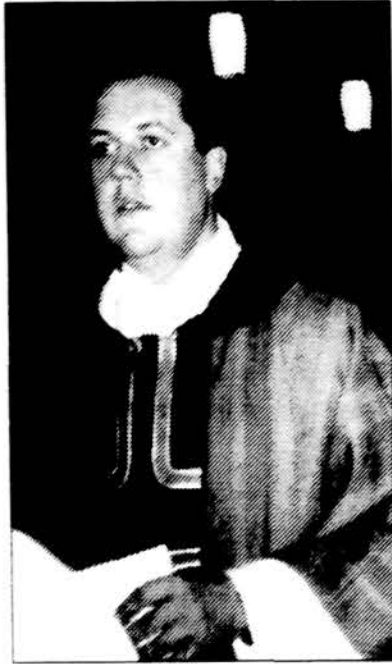
Baigiantis šiam susibūrimui buvo atsisveikinta su aktyvia nare Laima Bareikiene, kuri apleidžia Cicero (gal tik laikinai). Taip pat buvo pasidžiaugta, jog po ilgesnės pertraukos (dėl ligos) vėl į saviškių tarpą galėjo sugrįžti žinoma Cicero lietuvių veikėja dr. Bronė Motušienė. Ji čia susirinkusiems tarė padėkos žodžius.

Ed. Šulaitis

Iš arti ir toli

DAILĖS PARODA

Spalio 27 d. 12 val. Los Angeles Šv. Kazimiero parapijos salėje vyks Irenos Raulinaitienės dailės paroda. Šią kasmetinę parodą ruošia Los Angeles ateitininkai. Visi maloniai kviečiami atsilankyti.

Kun. Žydrūnas Paulauskas — Šv. Antano bažnyčioje spalio 6 d.

E. Šulaičio nuotr.

Adv. Saulius Kuprys Cicero lietuvių susirinkime spalio 6 d. Sedi Stefa Kisieliene ir Aleksas Šatas.

E. Šulaičio nuotr.

Susirinkime kalbėjo į ciceriečių lietuvių tarpą sugrįžusi Bronė Motušienė.

E. Šulaičio nuotr.